

Obsah	Strana
Úvod	3
Metodika výskumu	4
I. Hospodárska situácia na Slovensku	6
I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky	6
I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky	7
II. Spotrebiteľské ceny	8
II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov	8
II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období	9
III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti	10
IV. Finančná situácia v domácnostiach	11
IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch	11
IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch	12
IV. 3. Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach	13
V. Sporenie občanov	14
V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti	14
V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach	15
VI. Spotrebiteľské úmysly domácností	16
VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku	16
VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období	17
VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu resp. domu	18
VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy	19
VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto	20
VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery	21
VII. 1. Vývoj v SR	21
VII. 2. Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ	22
Zhrnutie	23
Tabuľka vývoja indikátorov Spotrebiteľského barometra	26

Úvod

Stredobodom pozornosti Ústavu pre výskum verejnej mienky pri Štatistickom úrade SR (ÚVVMM pri ŠÚ SR) na začiatku júla 2008 boli názory, očakávania a úmysly spotrebiteľov. Zisťovanie Spotrebiteľský barometer je súčasťou harmonizovaného programu ekonomických a spotrebiteľských prieskumov, ktoré sa uskutočňujú vo všetkých 27 členských štátoch Európskej únie. Prostredníctvom rovnakých otázok kladených v tom istom čase sa získavajú údaje o náladách výrobcov, obchodníkov a spotrebiteľov, ktoré vo svojom súhrne slúžia na predpoveď ďalšieho ekonomického vývoja. Zisťovania sú koordinované a podporované Generálnym riaditeľstvom pre ekonomické a finančné záležitosti Európskej komisie. V Spotrebiteľskom barometri oslovení občania hodnotia jednotlivé aspekty ekonomického života štátu a finančného hospodárenia domácnosti. Časť otázok sonduje, aké sú možnosti domácnosti sporiť, resp. investovať do predmetov dlhodobej spotreby, raz za štvrtrok i do osobného auta, stavebných úprav bývania a stavby, resp. kúpy domu, chalupy, chaty. Vďaka jednotnej metodike možno údaje porovnávať nielen časovo, ale aj medzinárodne. V aktuálnom prieskume pri hodnotení minulosti respondenti porovnávali súčasnosť s uplynulými 12 mesiacmi, t.j. s obdobím medzi 1. júlom 2007 a 30. júnom 2008. Očakávania respondentov sa týkali nasledujúcich 12 mesiacov, t.j. intervalu medzi 1. júlom 2008 a 30. júnom 2009.

Medzi ciele prieskumu patrilo získať poznatky o tom, ako občania:

- hodnotia celkovú ekonomickú situáciu v krajine
- odhadujú ďalší vývoj ekonomiky vo svojom štáte
- vnímajú vývoj cien tovarov a služieb
- predikujú vývoj nezamestnanosti
- reflektujú podmienky pre nákup predmetov dlhodobej spotreby
- uvažujú o možnostiach sporenia
- posudzujú finančné pomery vo svojej domácnosti
- zamýšľajú investovať.

V tejto informácii sú prezentované výsledky v dvojakej podobe: v podielovej a indexovej. Pre podielové zobrazenie sú vybrané výsledky za posledných dvanásť mesiacov s možnosťou komparácie so situáciou pred rokom. Indexová podoba poskytuje taktiež prehľad vývoja za posledných 12 mesiacov a porovnanie so stavom pred rokom. Výsledky sú prepočtom, ktorý sa zakladá na váženej komparácii kladných a záporných vyjadrení. Po sezónnom očistení sú porovnateľné s výsledkami publikovanými Európskou komisiou pre ostatné členské štáty EÚ. Hodnoty pre väčšinu indikátorov sa pri tejto analýze pohybujú v intervale od mínus sto (väčšinou za predpokladu, že všetky odpovede boli z hľadiska respondenta maximálne nepriaznivé a nikto nevyužil odpoveď „neviem posúdiť“) po hodnotu plus sto v opačnom prípade (hodnotenia všetkých respondentov sú maximálne priaznivé). Výnimkou sú indikátory týkajúce sa inflácie a nezamestnanosti, ktoré v súlade s medzinárodnou metodikou majú kladnú hodnotu aj napriek tomu, že hodnotenia sú z pohľadu respondentov nepriaznivé a zápornú, ak sú z pohľadu občanov priaznivé.

Metodika prieskumu

Aktuálny výskum bol realizovaný v dňoch od 1. do 7. júla 2008 technikou štandardizovaného rozhovoru prostredníctvom dotazníka. Zber dát uskutočnili školení externí spolupracovníci - anketári. Podľa jednotnej medzinárodnej metodiky sa prieskum zameriaval na osoby 16 ročné a staršie. Vzhľadom na veľkosť základného súboru, ktorý tvorilo 4 416 076 obyvateľov SR vo veku 16 a viac rokov, t.j. 81,94 % z 5 389 180 všetkých obyvateľov SR k 31. 12. 2005, bola výberová vzorka naplánovaná na 1 200 rozhovorov.^{1/}

Výberový súbor bol utvorený voľným kvótovým výberom so znáhodnením v poslednom kroku. Kontrolovanými premennými boli: pohlavie, vek, národnosť, vzdelanie, veľkosť bydliska a kraj. Po zhodnotení úrovne terénnych prác, vecnej a logickej kontrole vyplnených dotazníkov, bolo na spracovanie odovzdaných 1104 dotazníkov, čo predstavuje 92,00 %-nú návratnosť z plánovaného počtu 1200 rozhovorov. Jeden respondent v tomto prieskume reprezentoval 4 000 obyvateľov SR zo sledovaného základného súboru populácie od 16 rokov vyššie.

Na zabezpečenie kvalitnej práce externých spolupracovníkov - anketárov má ÚVVM pri ŠÚ SR vypracovaný systém permanentnej kontroly so spätnou väzbou, preto si anketári kontrolu svojej práce plne uvedomujú.

Štatistická presnosť výsledkov výskumu bola hodnotená pomocou intervalov spoľahlivosti. Pre výpočet očakávanej výberovej chyby (reliability) sa využívajú vzťahy platné pre prostý náhodný výber. Charakteristika reliability vzťahovaná na celý súbor pri rozsahu $n=1104$ je $\pm 2,95$ %. V tabuľke na nasledujúcej strane je uvedené podrobnejšie testovanie reprezentatívnosti celého súboru s jeho výsledkami. Pri uvažovanej 5 %-nej úrovni významnosti sa potvrdila reprezentatívnosť výberového súboru podľa kvótových znakov pohlavie, vek, vzdelanie, národnosť, veľkostná skupina obce a kraj.

1/Vekové zloženie obyvateľstva SR v roku 2005. Demografická a sociálna štatistika, ŠÚ SR 2006 a Sčítanie obyvateľov, domov a bytov Slovenskej republiky v roku 2001. ŠÚ SR Bratislava

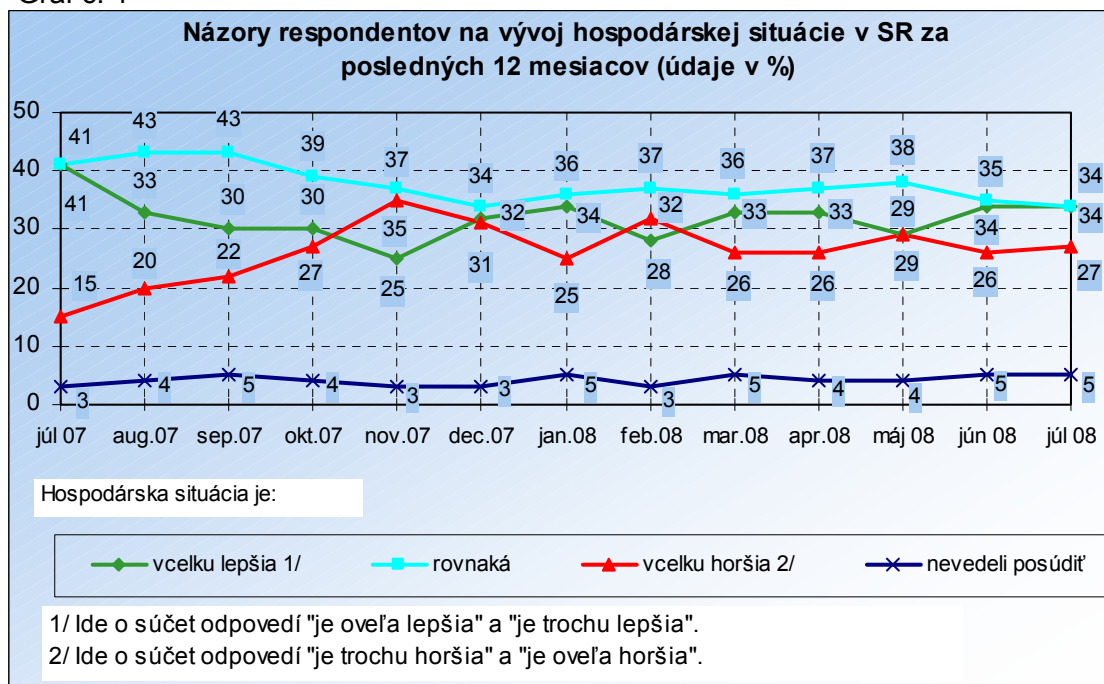
Reprezentatívnosť výberového súboru populácie SR vo veku 16 a viac rokov				
Znak	Základný súbor (v %)	Výberový súbor (v %)	Rozdiel	CHI2 Test HV 5 %
Pohlavie:				rozdiely nie sú štatisticky významné
Muž	47,95	48,46	+0,51	
Žena	52,05	51,54	-0,51	
Vek:				rozdiely nie sú štatisticky významné
16-17	3,64	3,71	+0,07	
18-24	13,95	13,86	-0,09	
25-29	10,68	10,78	+0,10	
30-39	17,91	17,66	-0,25	
40-49	17,73	17,84	+0,11	
50-59	16,38	16,30	-0,08	
60-64	5,38	5,89	+0,51	
65 a viac	14,33	13,95	-0,38	
Vzdelanie:				rozdiely nie sú štatisticky významné
základné	22,50	22,64	+0,14	
stredné bez maturity	27,70	27,99	+0,29	
stredné s maturitou	38,00	37,59	-0,41	
vysokoškolské	11,80	11,78	-0,02	
Národnosť:				rozdiely nie sú štatisticky významné
slovenská	86,23	86,87	+0,64	
maďarská	10,34	9,69	-0,65	
Iná	3,43	3,44	+0,01	
Veľkostná skupina obce:				rozdiely nie sú štatisticky významné
do 1999	30,08	30,34	+0,26	
2000 - 9999	20,90	19,38	-1,52	
10000 - 49999	24,18	24,91	+0,73	
50000 - 99999	12,08	13,04	+0,96	
100 000 a viac	12,76	12,32	-0,44	
Kraj:				rozdiely nie sú štatisticky významné
Bratislavský	11,69	11,41	-0,28	
Trnavský	10,45	10,33	-0,12	
Trenčiansky	11,35	12,23	+0,88	
Nitriansky	13,43	13,59	+0,16	
Žilinský	12,68	12,50	-0,18	
Banskobystrický	12,29	11,96	-0,33	
Prešovský	14,12	14,67	+0,55	
Košický	13,99	13,32	-0,67	

I. Hospodárska situácia na Slovensku

I. 1. Vývoj hospodárskej situácie za posledných 12 mesiacov podľa verejnej mienky

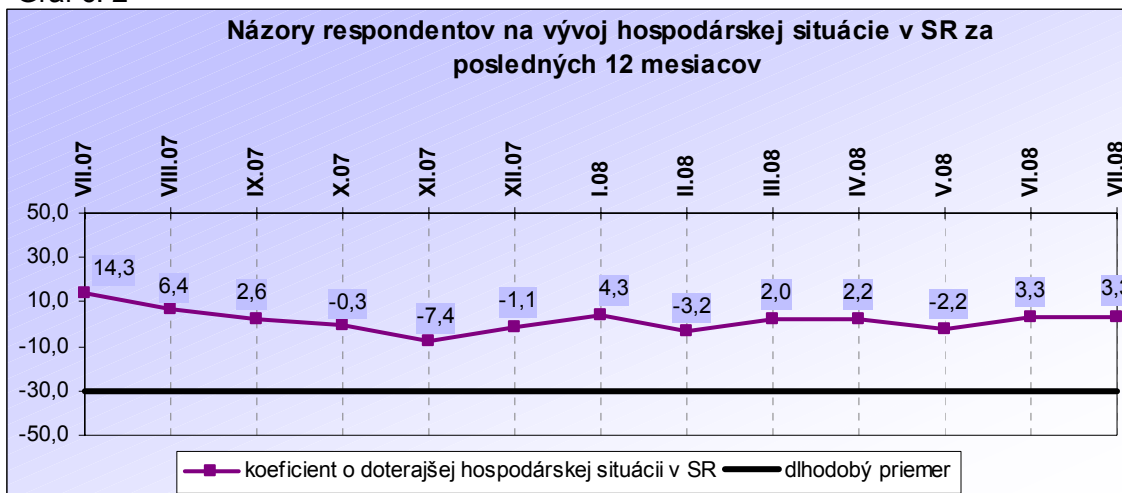
V júli 2008 sa z dvanástich pravidelne (mesačne) sledovaných indikátorov štyri medzimesačne zlepšili a päť ukazovateľov sa zhoršilo. Hodnotenie doterajšieho ekonomického vývoja na Slovensku patrilo medzi tri indikátory, pri ktorých nedošlo v indexovej podobe výsledku k veľkým zmenám. V porovnaní s júnom 2008 sa zvýšila frekvencia kritických vyjadrení (o 1 percentuálny bod na 27 %). Zhovievavé hodnotenia si zachovali početnosť z minulého mesiaca na úrovni 34 % a rovnaký podiel respondentov konštatoval stabilizované pomery (o 1 percentuálny bod menej ako v júni 2008).

Graf č. 1

Najnovšia prepočítaná hodnota pre doterajší vývoj hospodárskej situácie na Slovensku je +3,3. Ide o rovnaký nadpriemerný výsledok, aký bol zistený aj pred mesiacom. Medziročné porovnanie naznačuje, že súčasné hodnotenia sú výrazne pesimistickejšie (o 11 bodov) ako v júli 2007.

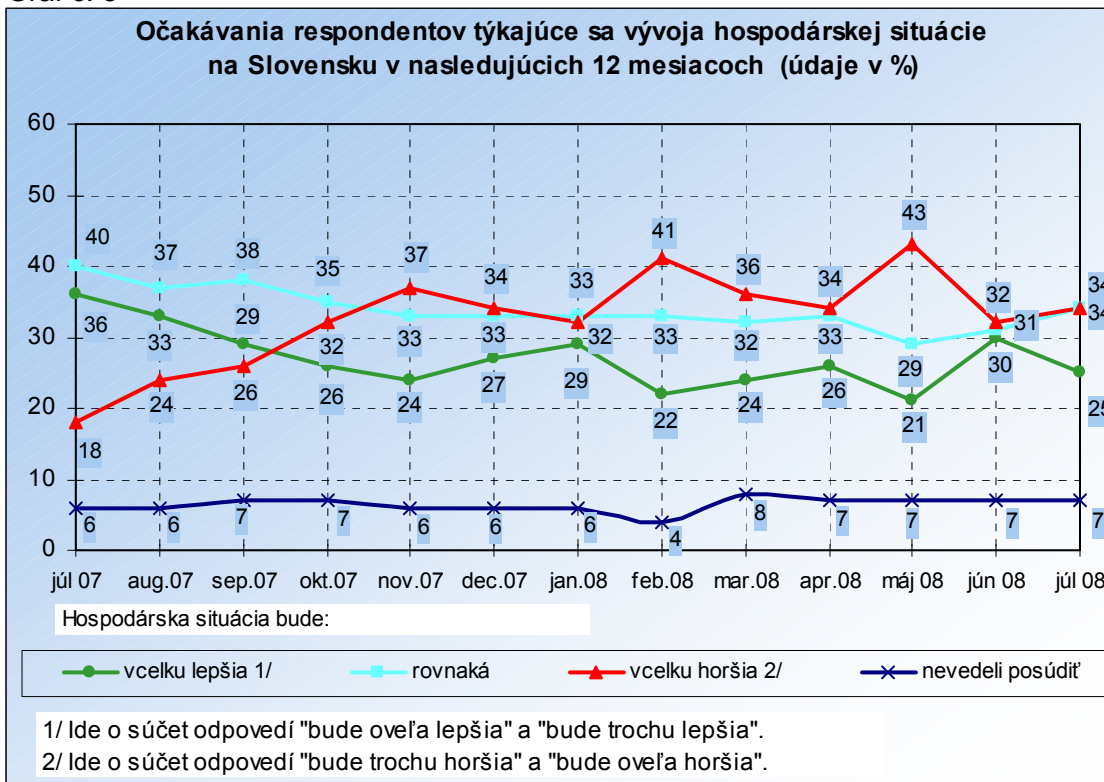
Graf č. 2

I. 2. Predikcia vývoja hospodárskej situácie na Slovensku podľa verejnej mienky

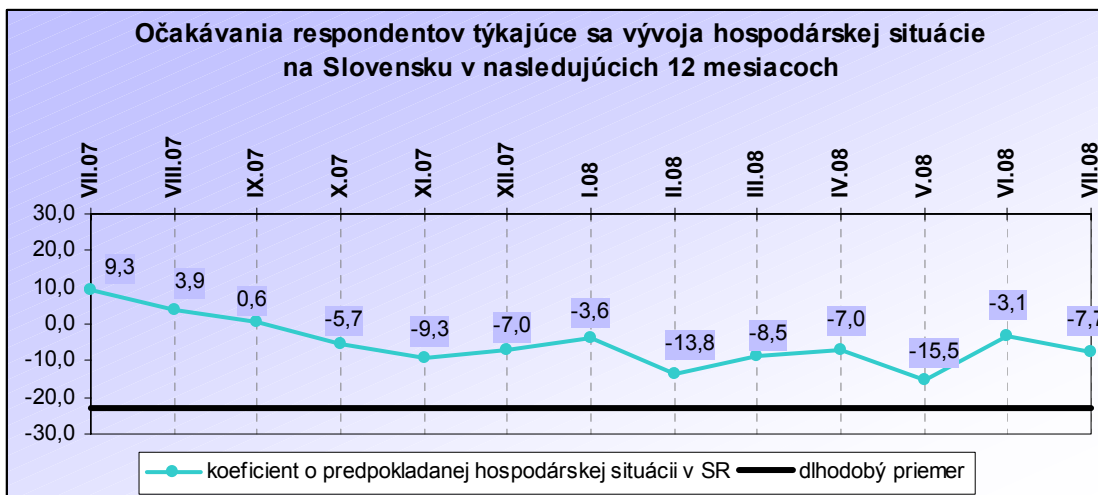
Predpokladaná hospodárska situácia v SR patrila medzi päť indikátorov, pri ktorých sa prejavilo medzimesačné zhoršenie. O päť percentuálnych bodov sa redukovala početnosť variantu o zlepšení (na 25 %) a nárast dvoch percentuálnych bodov (na 34 %) bol príznačný pre záporné odpovede. Rovnaký podiel (34 %) dosiahol variant konštatujúci stabilizované pomery, čo pri strednej možnosti znamená nárast troch percentuálnych bodov.

Graf č. 3

Aktuálnym údajom prepočítaným podľa metodiky Európskej komisie je koeficient $-7,7$. Očakávania respondentov ohľadne ekonomického vývoja na Slovensku boli oproti predchádzajúcemu mesiacu o 4,6 bodu nepriaznivejšie a index ostal v zóne údajov so záporným znamienkom. Medziročne bola mienka obyvateľov o 17 bodov nepriaznivejšia ako v júli 2007.

Graf č. 4

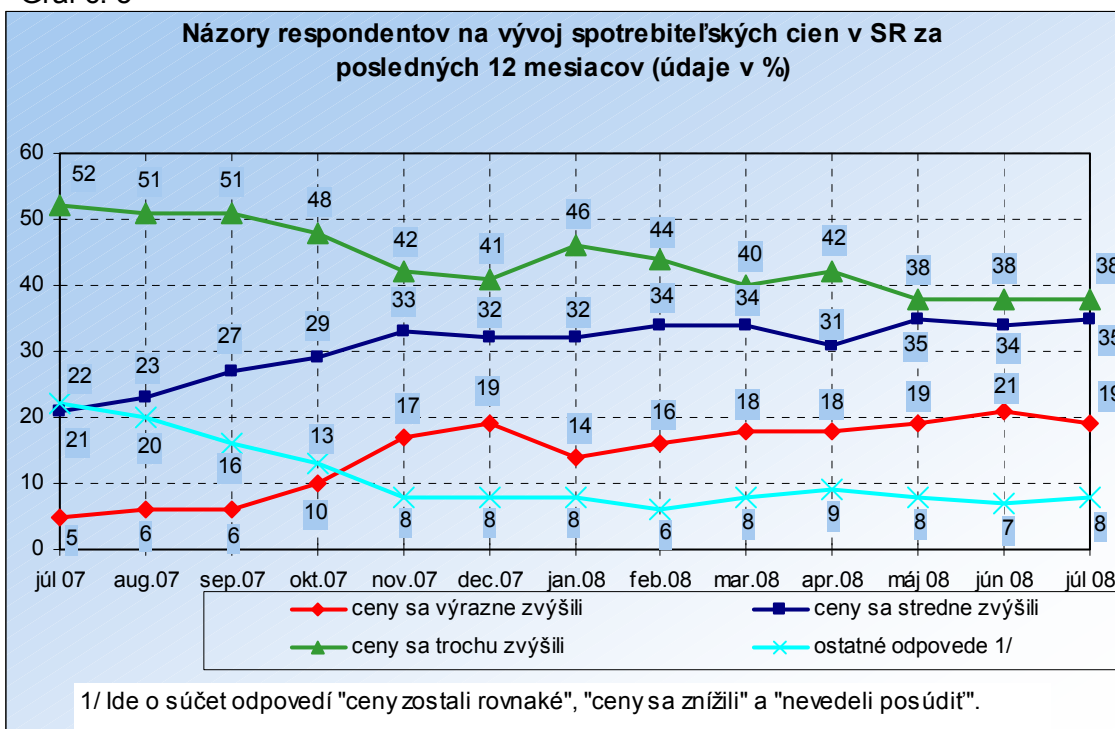

II. Spotrebiteľské ceny

II. 1. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov

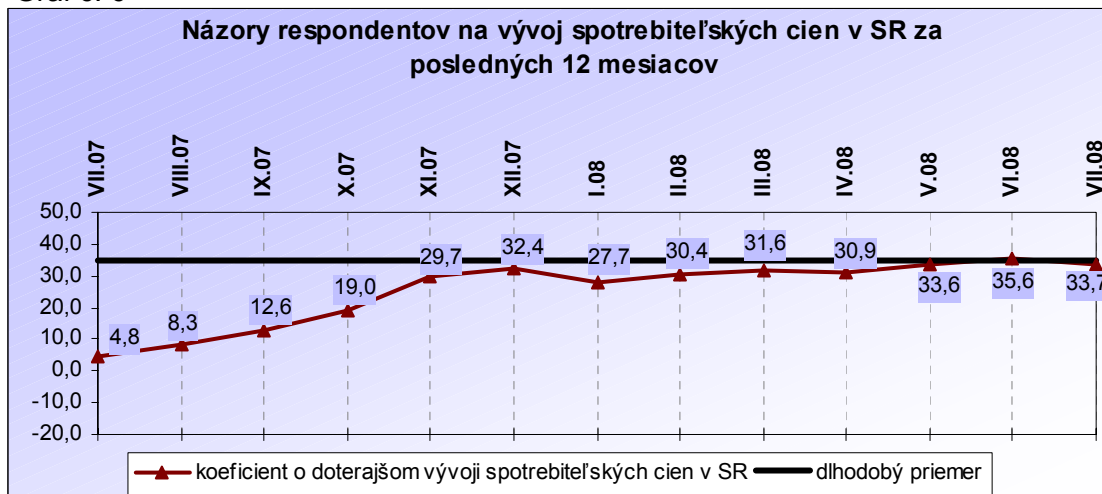
Oba indikátory o inflácii sa medzimesačne zlepšili. Pri hodnotení doterajšieho vývoja spotrebiteľských cien sa o 2 percentuálne body preredila skupina respondentov tvrdiacich, že ceny sa výrazne zvýšili (na 19 %). Naopak o 1 percentuálny bod sa rozšírila skupina deklarujúca, že ceny sa stredne zvýšili (na 35 %). Početnosť najfrekventovanejšej odpovede (ceny sa trochu zvýšili) sa oproti minulému mesiacu nezmenila (opäť 38 %).

Graf č. 5

Odpovediam o doterajšom cenovom vývoji spotrebiteľských cien možno priradiť koeficientovú hodnotu +33,7, ktorá oproti minulému mesiacu signalizovala zlepšenie (o 1,9 bodu). Tento indikátor vykázal pri medziročnom porovnaní výrazné zhoršenie (o 28,9 bodu) a jeho aktuálna hodnota je mierne priaznivejšia ako dlhodobý priemer.

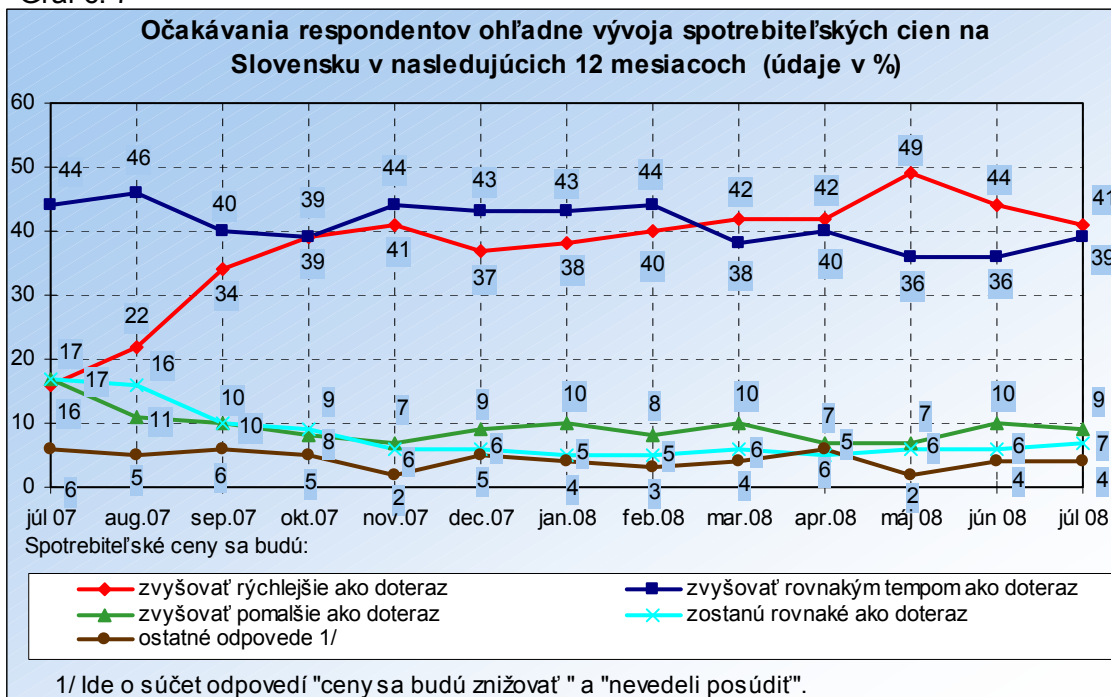
Graf č. 6

II. 2. Názory obyvateľov na vývoj spotrebiteľských cien v nadchádzajúcom období

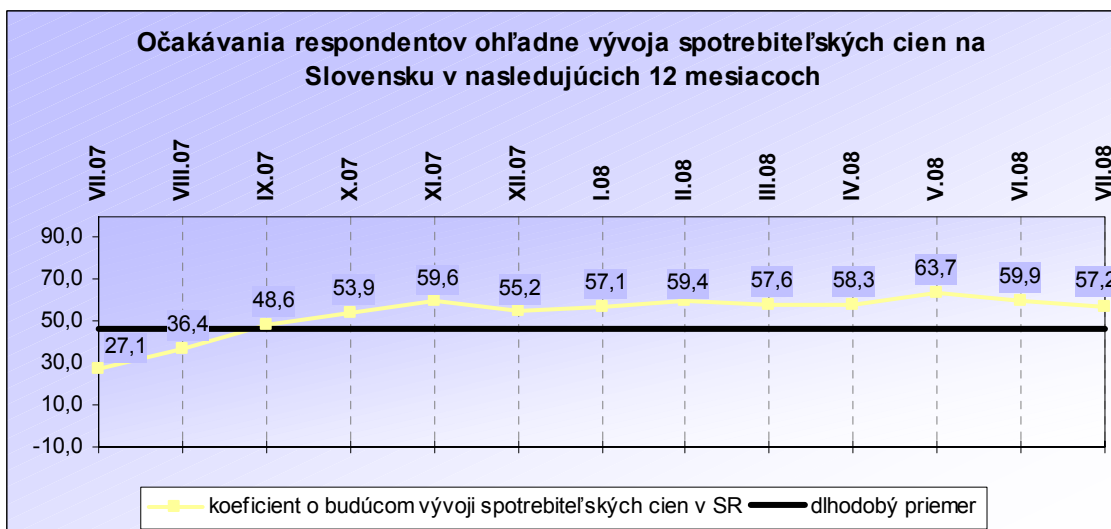
K najväčšiemu priaznivému medzimesačnému posunu došlo pri očakávanom vývoji inflácie, kde sa znížilo zastúpenie najradikálnejšieho typu odpovede (ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz) o 3 percentuálne body na aktuálnych 41 %, ale aj napriek poklesu ostal najpočetnejším variantom. O jeden percentuálny bod sa znížila frekvencia tých, ktorí tvrdili, že ceny sa budú zvyšovať pomalšie ako doteraz (na 9 %). Časť odpovedajúcich posilnila skupinu s názorom, že ceny sa budú zvyšovať rovnakým tempom ako doteraz i tých, ktorí predpokladajú cenovú stabilitu (v prvom prípade došlo k nárastu o 3 percentuálne body na 39 % a v druhom o 1 percentuálny bod na aktuálnych 7 %).

Graf č. 7

Subjektívne vyjadrenia o odhade budúceho vývoja spotrebiteľských cien v júli 2008 dosiahli hodnotu +57,2, ktorá oproti minulému mesiacu signalizovala zníženie inflačných očakávaní o 2,7 bodu. Rozdiel od koeficienta z rovnakého obdobia minulého roka predstavuje 30,1 bodu, aj v tomto prípade, podobne ako pri doterajšej inflácii, medziročný rozdiel bol veľmi výrazný a aktuálna hodnota indexu je aj napriek nárastu stále pesimistickejšia ako dlhodobý priemer.

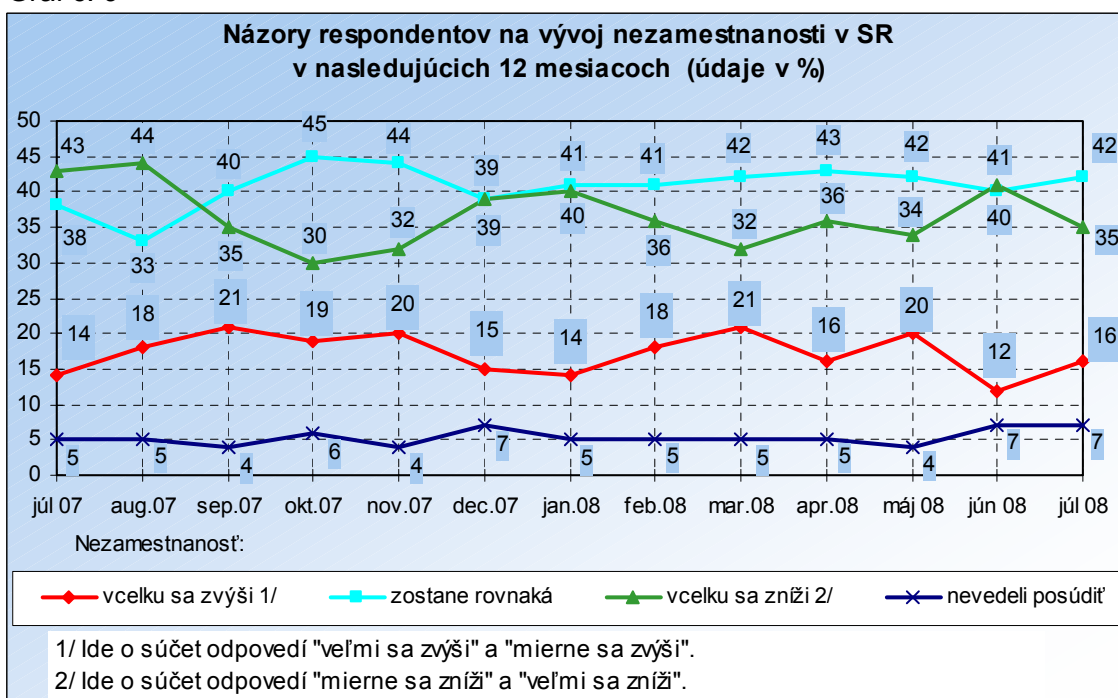
Graf č. 8

III. Očakávaný vývoj nezamestnanosti

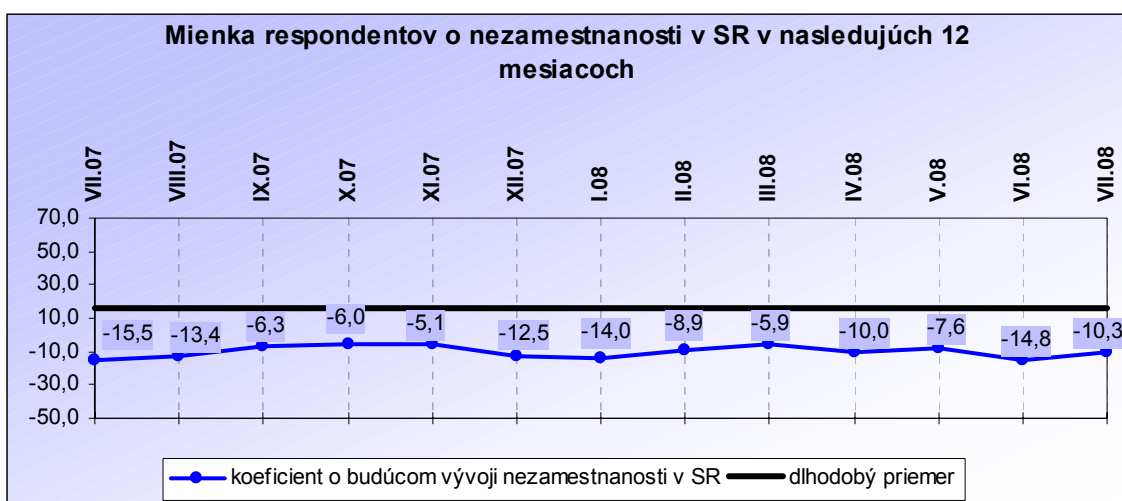
V porovnaní s minulým mesiacom pri odhadovanej nezamestnanosti sa očakávania respondentov zhoršili. K optimistickému variantu vývoja sa priklonilo o 6 percentuálnych bodov menej občanov (35 %) ako pred mesiacom. Pesimizmus zdieľalo 16 % opýtaných, čo bolo o 4 percentuálne body viac ako v júni 2008. Prevahou sa však aj naďalej vyznačoval výrok o zachovaní existujúceho stavu (nezamestnanosť zostane rovnaká), ktorý si ako svoju odpoveď zvolilo po jednobodovom náraste 42 % opýtaných.

Graf č. 9

Pri očakávanej nezamestnanosti (-10,3) bolo pri aktuálnom meraní menej optimizmu (o 4,5 bodu) ako pred mesiacom. V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka sa laické prognózy ďalšieho vývoja na trhu práce takisto vyznačovali nižšou mierou optimizmu (o 5,2 bodu).

Graf č. 10

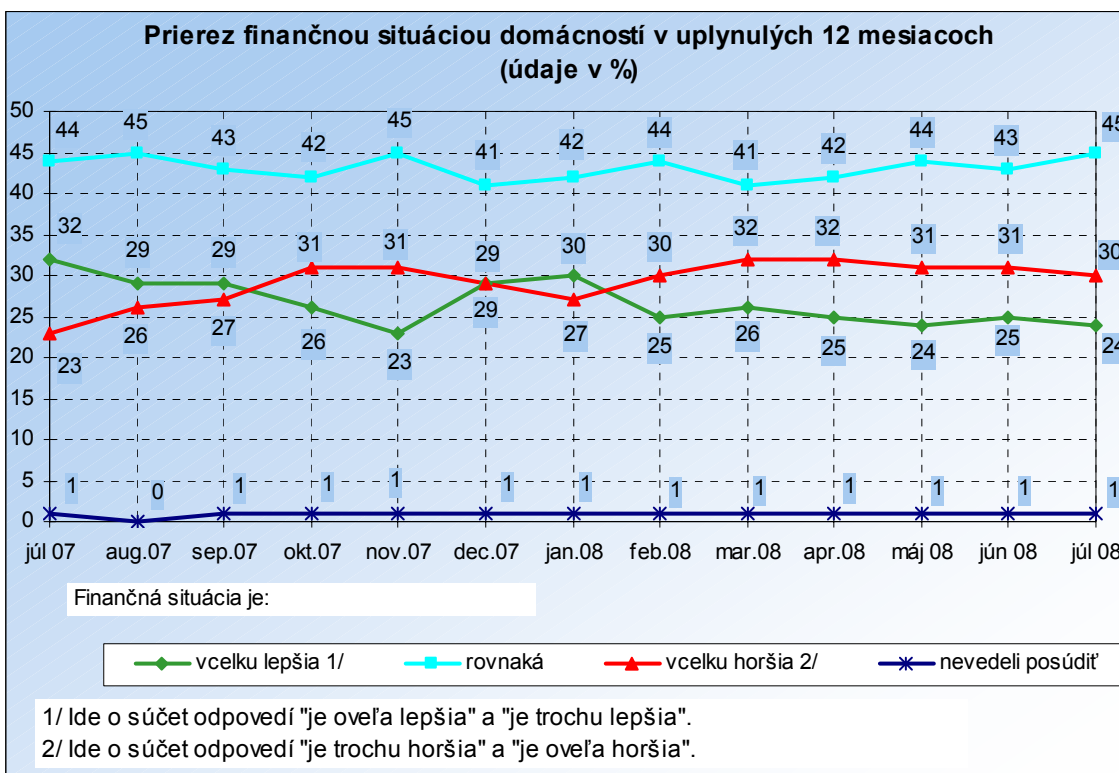

IV. Finančná situácia v domácnostiach

IV. 1. Mienka o vývoji finančnej situácie domácností v uplynulých 12 mesiacoch

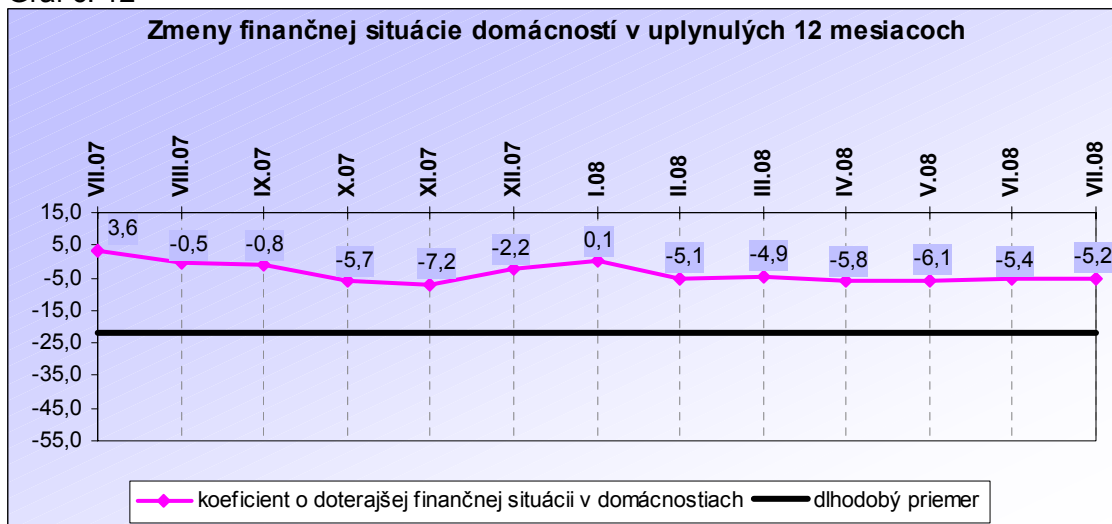
Indikátor o doterajšom vývoji finančnej situácie v domácnostiach oproti minulému mesiacu nezaznamenal v indexovej podobe výsledku výraznejšiu zmenu. O jeden percentuálny bod sa znížila frekvencia zhovievavých výrokov (na 24 %) a rovnakou mierou pokleslo i zastúpenie kritických vyjadrení (na 30 %), ktoré si naďalej udržiavajú prevahu nad odpoveďami na svojom protipóle. Stabilizovaný stav konštatovalo 45 % respondentov (o 2 percentuálne body viac ako v júni 2008).

Graf č. 11

Hodnota prepočítaného indikátora o doterajšom vývoji finančnej situácie v domácnostiach (-5,2) sa už dlhšie obdobie nachádza v zóne údajov so záporným znamienkom. Aktuálny údaj v porovnaní s predchádzajúcim mesiacom naznačil nepatrné zlepšenie situácie (o 0,2 bodu), ale oproti rovnakému obdobiu minulého roka predstavoval mierne zhoršenie (o 8,8 bodu).

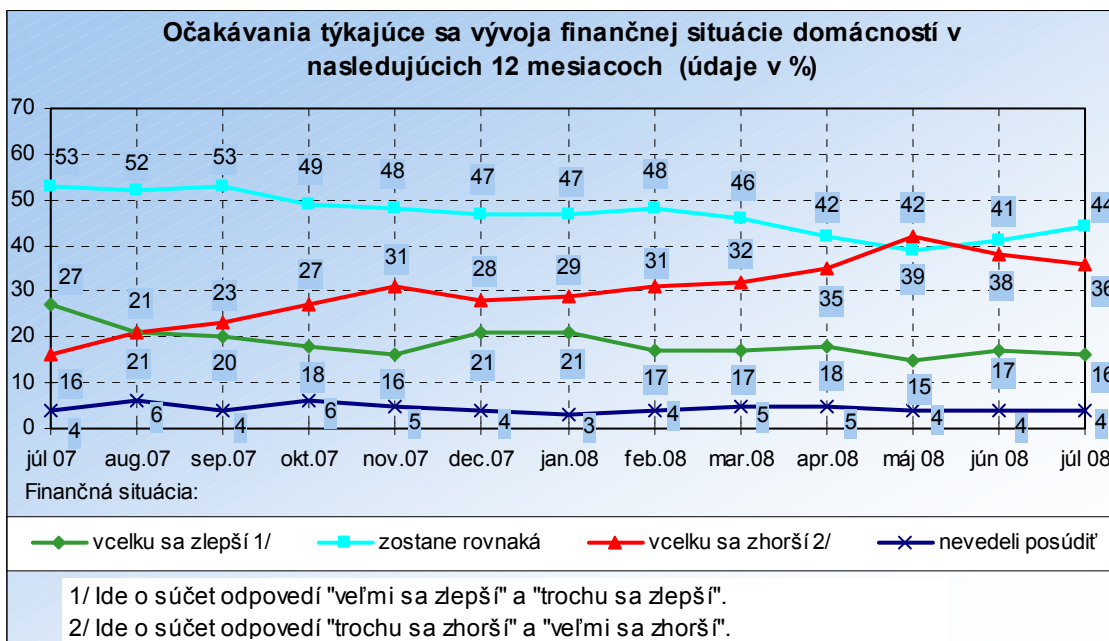
Graf č. 12

IV. 2. Ako obyvatelia odhadujú vývoj finančnej situácie svojich domácností v nadchádzajúcich 12 mesiacoch

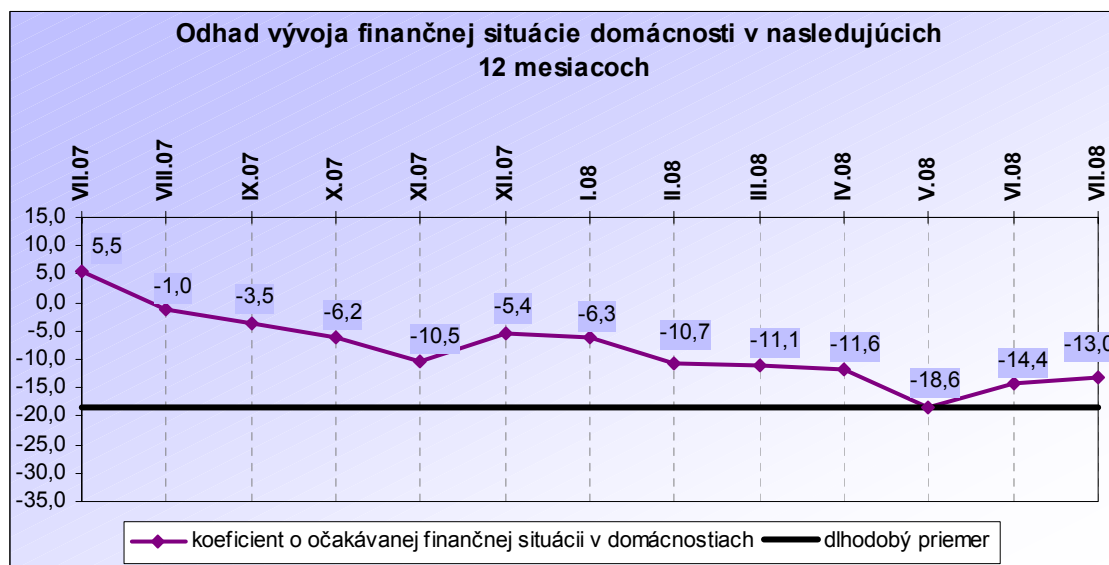
Pri odhadovanom vývoji domáceho hospodárenia došlo k zníženiu polarizácie odpovedí. Podiel pesimistov klesol o 2 percentuálne body na aktuálnych 36 % a zastúpenie optimistov bolo v porovnaní s júnom 2008 nižšie o 1 percentuálny bod (16 %). Najčastejšiu odpoveď o zachovaní súčasného stavu predikovalo 44 % respondentov, (o 3 percentuálne body viac ako pred mesiacom).

Graf č. 13

Prepočítaný indikátor o očakávanom vývoji finančnej situácie v domácnosti mal v poslednom výskume hodnotu -13, bol o 1,4 bodu priaznivejší ako pred mesiacom a stále prevyšujúci dlhodobý priemer. Pred rokom boli respondenti výrazne optimistickejší ako teraz (v júli 2008 zhoršenie o 18,5 bodu).

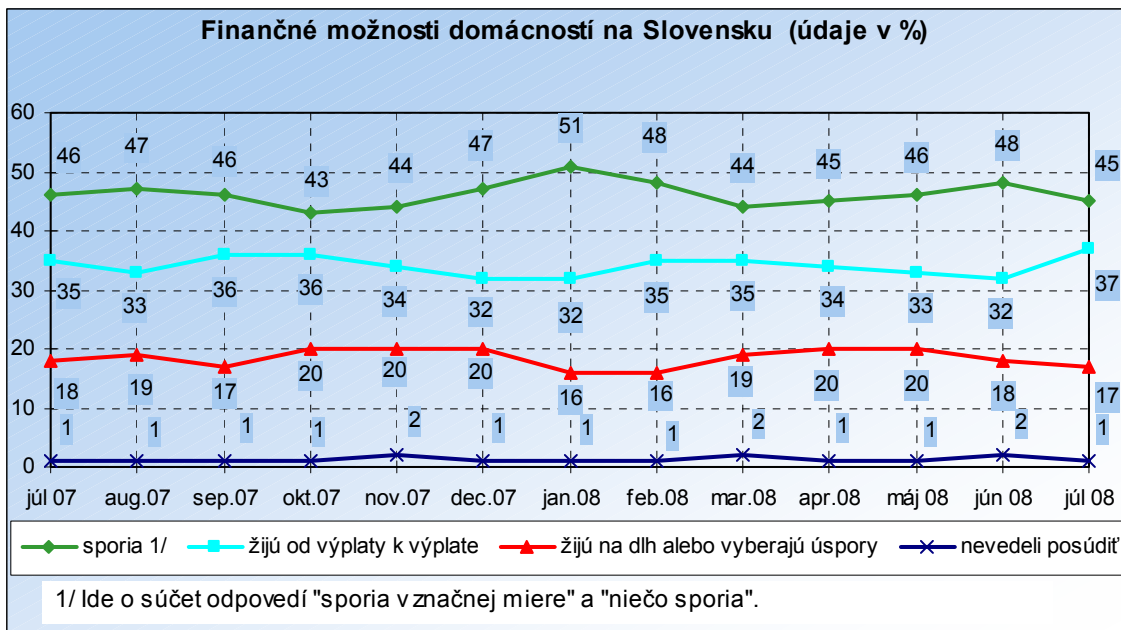
Graf č. 14

IV. 3 Reflexia súčasnej finančnej situácie v domácnostiach

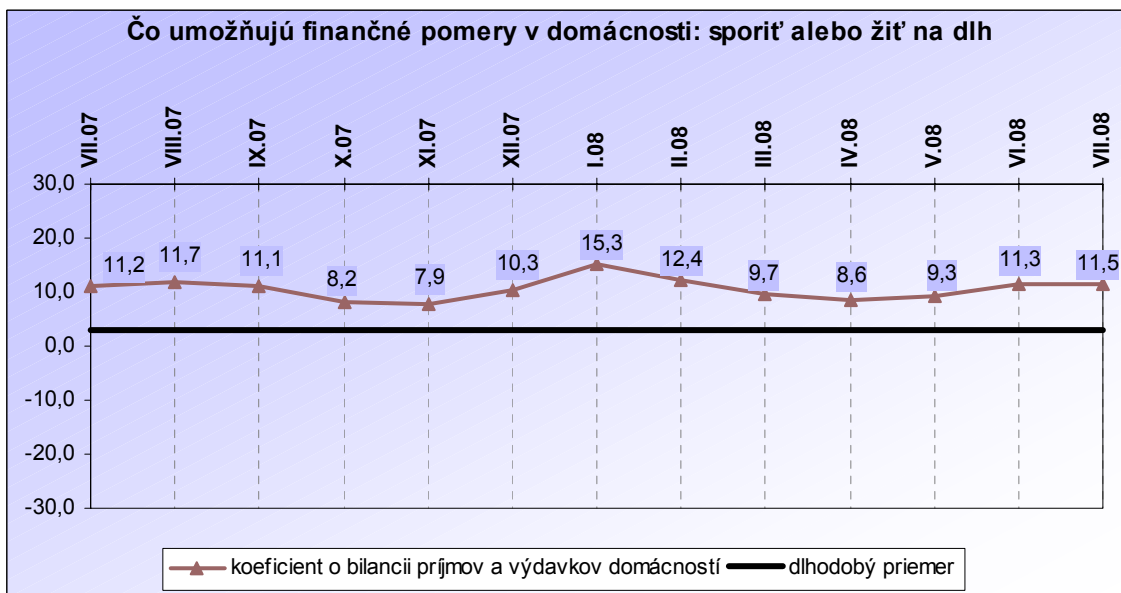
Bez väčších zmien v indexovej podobe výsledku vyznela analýza bilancie príjmov a výdavkov domácností, kde sa od minulého mesiaca zúžila skupina sporiacich domácností (o 3 percentuálne body na aktuálnych 45 %) i rodín s debetným hospodárením (o 1 percentuálny bod na 17 %). Po náraste frekvencie o päť percentuálnych bodov vyrovnané hospodárillo 37 % spoločne hospodáriacich jednotiek.

Graf č. 15

Aktuálnou podobou najnovších zistení o vzťahu príjmov a výdavkov v domácnosti je číslo 11,5, ktoré je priaznivejšie ako dlhodobý priemer. Júlový výsledok sa príliš nezmenil v porovnaní so situáciou ako pred mesiacom, tak i pred rokom (v oboch prípadoch bol zaznamenaný nepatrný pozitívny posun - medzimesačný o 0,2 bodu a medziročný o 0,3 bodu).

Graf č. 16

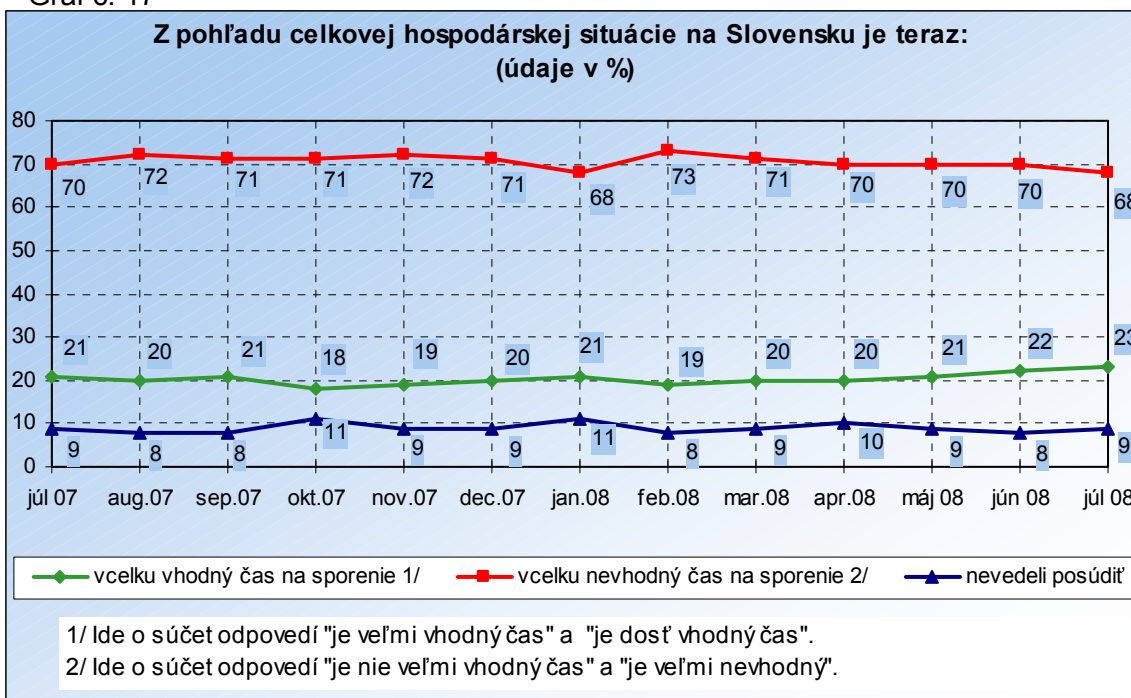

V. Sporenie občanov

V. 1. Sporenie na Slovensku v pohľade verejnosti

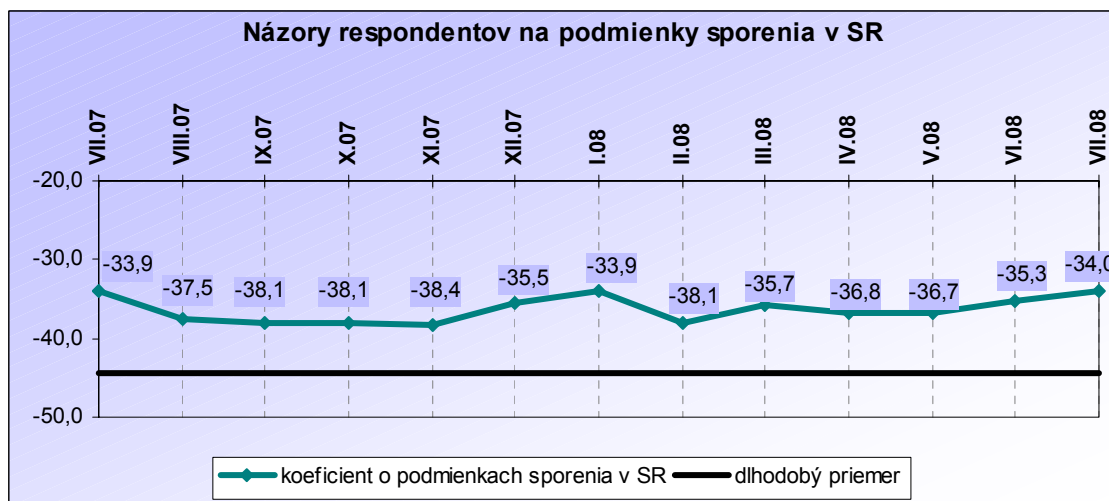
V rámci relatívne stabilných údajov o podmienkach sporenia v SR dochádza v júli 2008 k určitému posunu. Frekvencia kladných hodnotení podmienok pre sporenie sa o 1 percentuálny bod zvýšila (na 23 %). Po 2 percentnom medzimesačnom úbytku patrí približne dvojtretinové zastúpenie negatívnych vyjadrení (68 %) k druhému najnižšiemu údaju počas zisťovaní (najnižšia hodnota bola nameraná v júni 2007 na úrovni 65 %).

Graf č. 17

Prepočítanou podobou aktuálneho výsledku je údaj -34. Očakávania spotrebiteľov na tejto úrovni sú stále nadpriemerné. Mienka občanov pri poslednom zisťovaní bola priaznivejšia ako pred mesiacom (o 1,3 bodu), ale o máličko pesimistickejšia ako pred rokom (o 0,1 bodu).

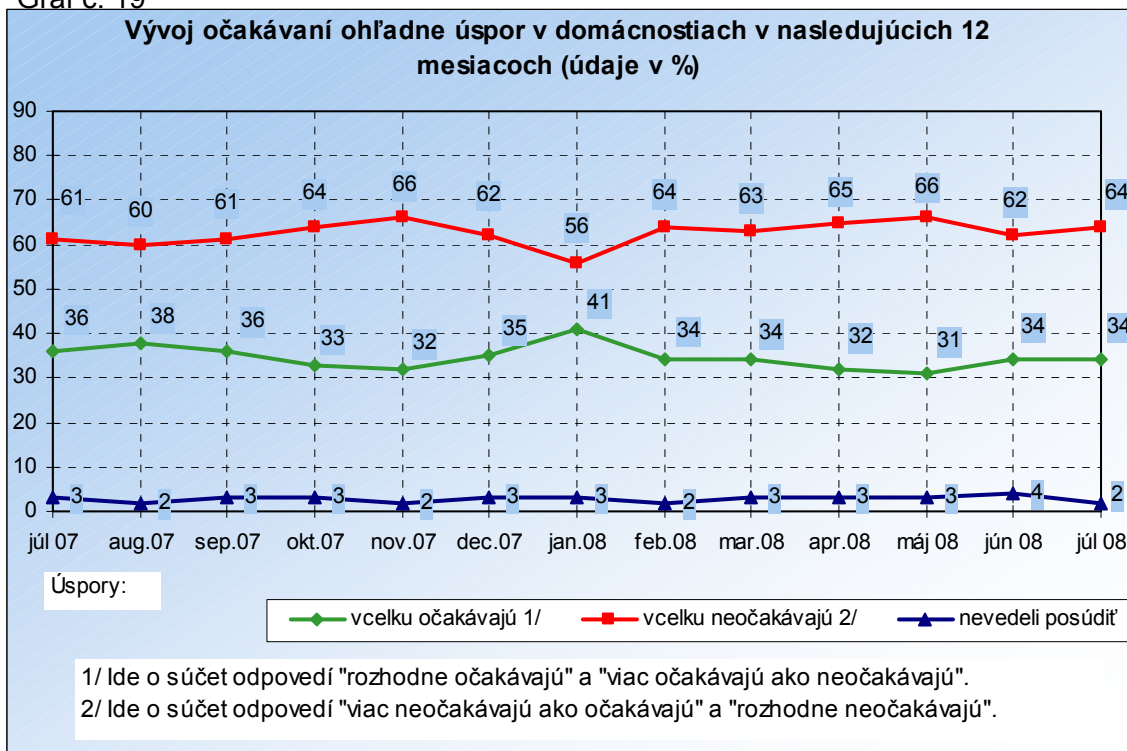
Graf č. 18

V. 2. Perspektívy sporenia v domácnostiach

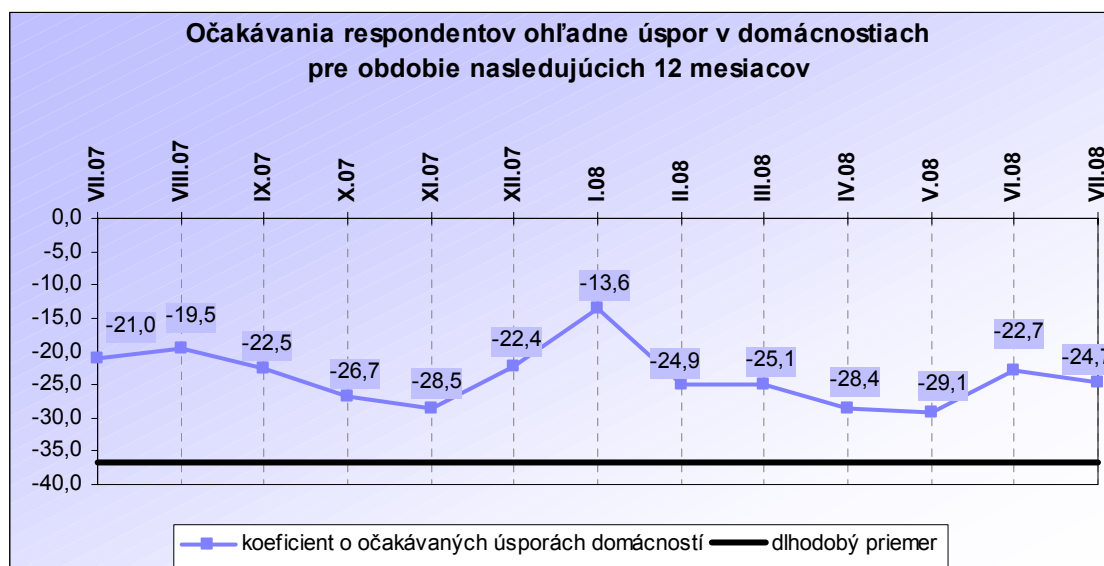
Horšia nálada obyvateľov sa odrazila pri poslednej zložke indikátora spotrebiteľskej dôvery – pri očakávaných úsporách domácností. S úsporami rátala, rovnako ako pred mesiacom, viac ako tretina opýtaných (34 %). Početnosť skupiny, ktorá nepredpokladá, že v nasledujúcom roku sa jej podarí ušetriť finančné prostriedky, sa zvýšila o 2 percentuálne body na aktuálnych 64 %.

Graf č. 19

Koeficientovou podobou aktuálneho výsledku je údaj -24,7, ktorý vyjadruje o 2 body viac pesimizmu ako pred mesiacom. Júlová hodnota je aj napriek zhoršeniu stále nadpriemerná. Podobne ako pri ostatných desiatich indikátoroch, medziročná komparácia dopadla negatívne a pesimizmu je aj v tomto prípade viac. V porovnaní s júlom 2007 došlo k zhoršeniu o 3,7 bodu.

Graf č. 20

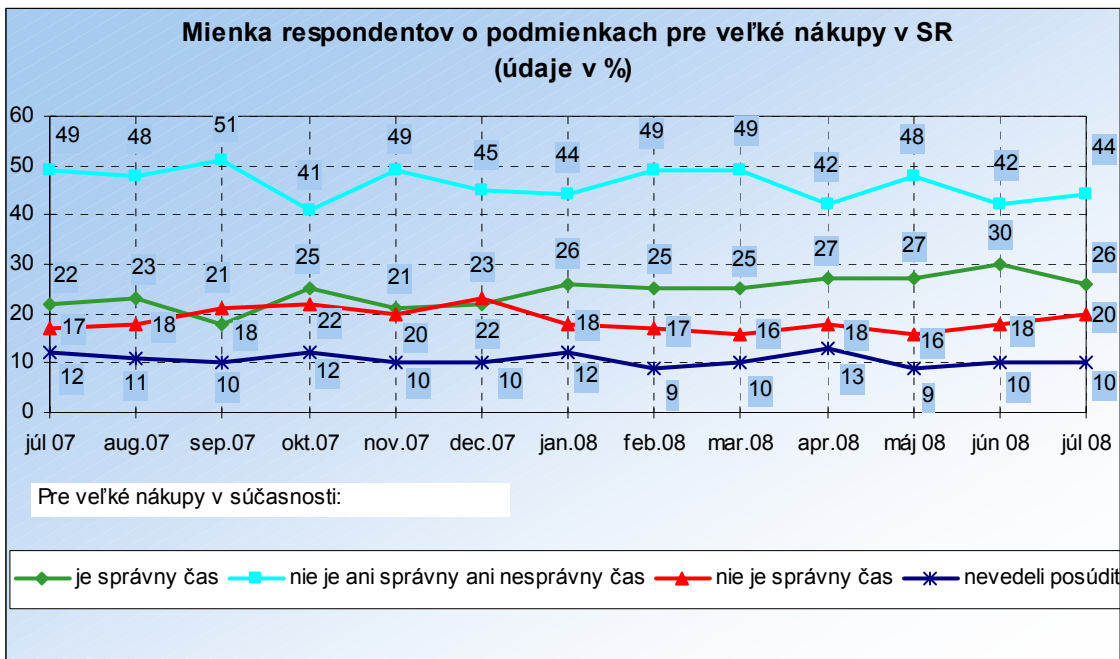

VI. Spotrebiteľské úmysly domácností

VI. 1. Verejná mienka o výhodnosti veľkých nákupov na Slovensku

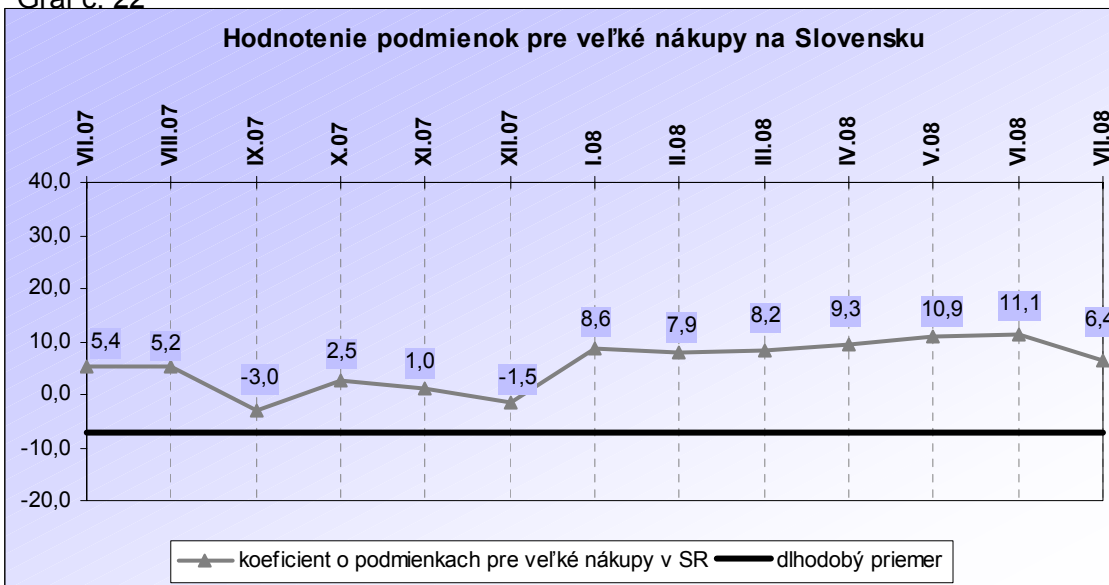
Pri porovnávaní s uplynulým mesiacom z 12 indikátorov bol negatívny posun najväčší pri hodnotení podmienok väčšieho investovania. O 2 percentuálne body sa rozšírila skupina respondentov, ktorí sa vyjadrovali záporne (nie je správny čas na veľké nákupy - na 20 %) i tých, ktorí sa prikláňali k neutrálnemu výroku (nie je ani správny ani nesprávny čas - na 44 %). Frekvencia pozitívneho tvrdenia, (je správny čas na veľké nákupy), sa od minulého mesiaca znížila o 4 percentuálne body na aktuálnych 26 %.

Graf č. 21

Transformovaný výsledok o podmienkach na veľké nákupy je +6,4. Tento údaj vyjadruje o 4,7 bodu viac pesimizmu ako pred mesiacom. Medziročná komparácia dopadla naopak kladne, dôvera je v tomto prípade o jeden bod vyššia.

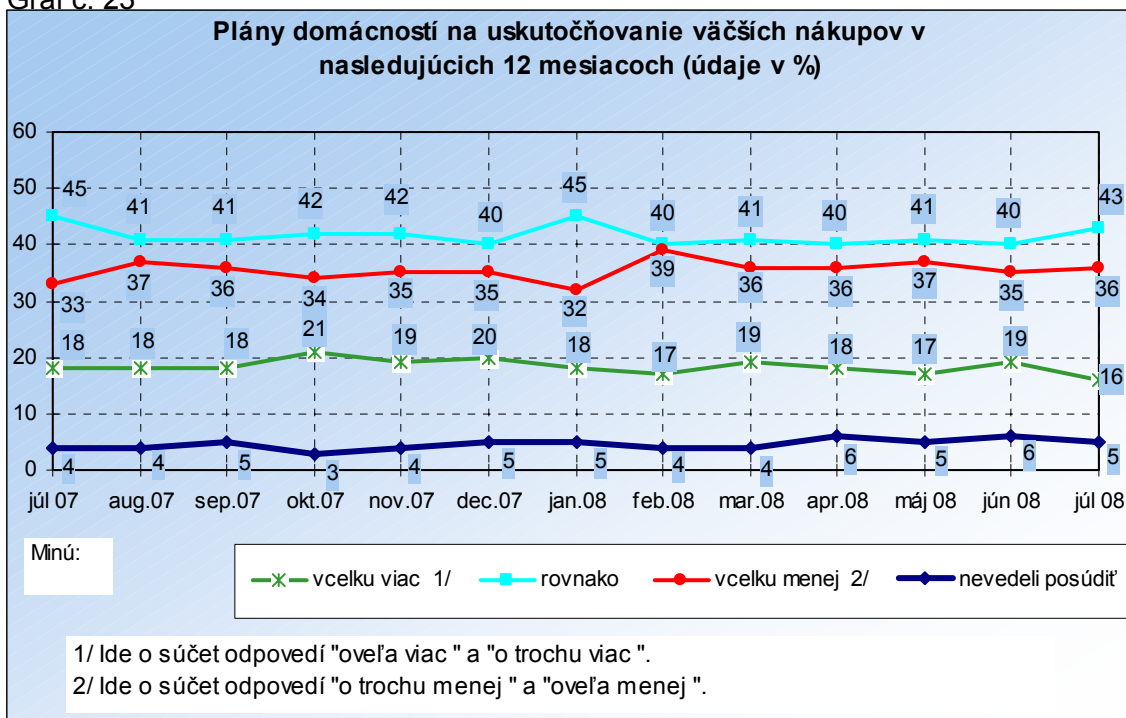
Graf č. 22

VI. 2. Perspektívnosť veľkých nákupov domácností v nadchádzajúcom období

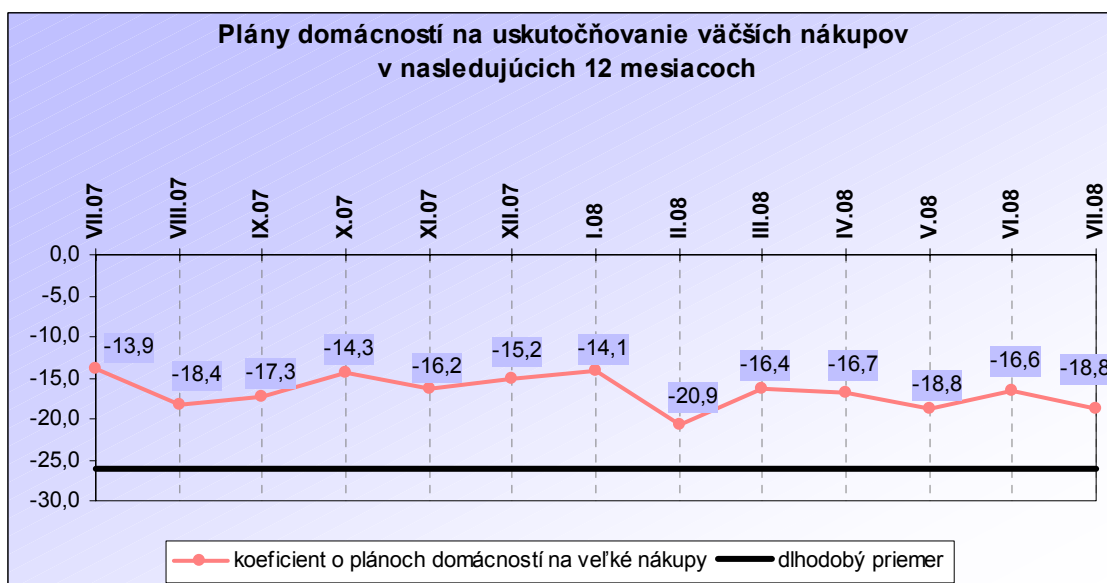
Plány domácností na veľké nákupy boli ďalším indikátorom, pri ktorom sa situácia oproti minulému mesiacu zhoršila. Reštrikčné postoje získali vyššie zastúpenie o 1 percentuálny bod na aktuálnych 36 %. Viac finančných prostriedkov ako pred rokom plánuje minúť na nákup predmetov dlhodobej spotreby 16 % opýtaných, čo je pokles oproti minulému mesiacu o 3 percentuálne body. Odpoveď o zachovaní doterajšej miery výdavkov na veľké nákupy sa po trojbodovom náraste frekvencie vyskytovala u 43 % opýtaných.

Graf č. 23

Indexovým zobrazením výsledkov o výdavkoch na veľké nákupy v domácnosti bolo číslo -18,8, ktoré napriek medzimesačnému poklesu o 2,2 bodu ostalo stále nadpriemerné. Aktuálny stav je nepriaznivejší taktiež v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka (rozdiel predstavuje 4,9 bodu).

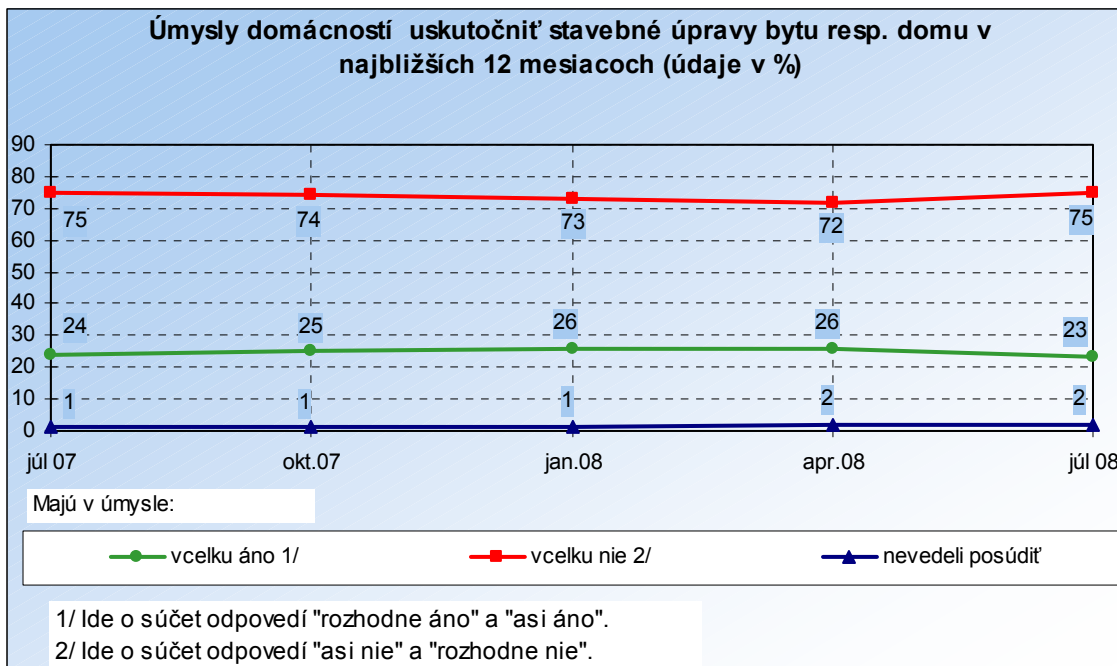
Graf č. 24

VI. 3. Investície do stavebných úprav bytu, resp. domu

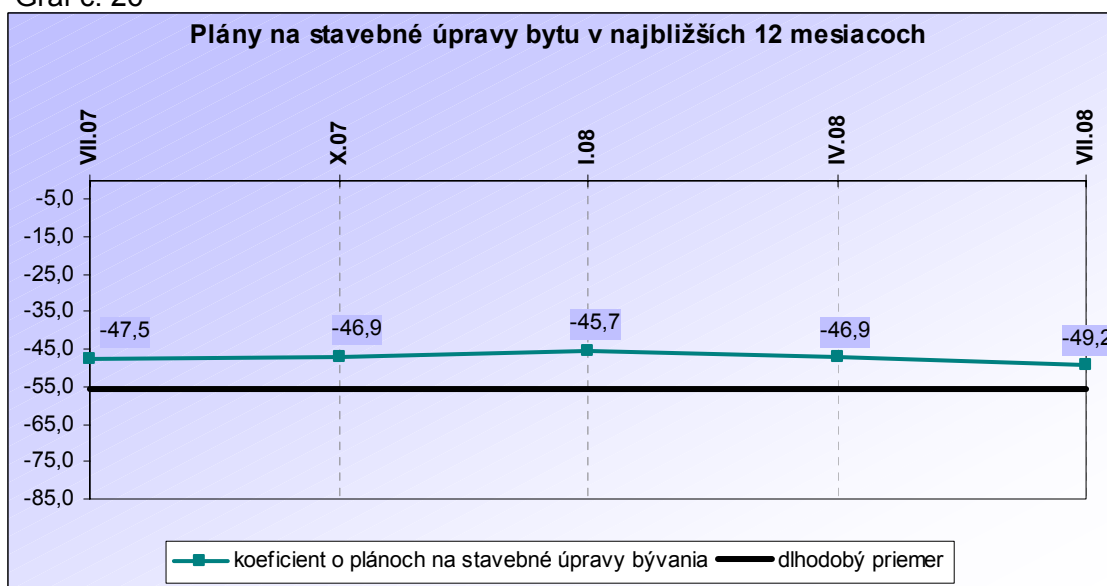
Pri plánovaní stavebných úprav bytu sa podiel záujemcov od apríla 2008 znížil o 3 percentuálne body na aktuálnych 23 %. Pri plánoch na prestavbu bývania v nasledujúcich 12 mesiacoch 6 % potenciálnych zákazníkov uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 17 % asi áno. Stavebné úpravy bývania nemá v pláne 75 % respondentov.

Graf č. 25

Prepočítaným údajom v prípade investícií do stavebných úprav bytu je -49,2. Ide o údaj o 2,3 bodu nepriaznivejší ako pred štvrťrokom, situovaný nad čiarou dlhodobého priemeru. V júli pred rokom boli zistené výsledky naznačujúce vyšší investičný potenciál v tejto oblasti (rozdiel predstavuje 1,7 bodu), takže aj tu sa situácia medziročne zhoršila.

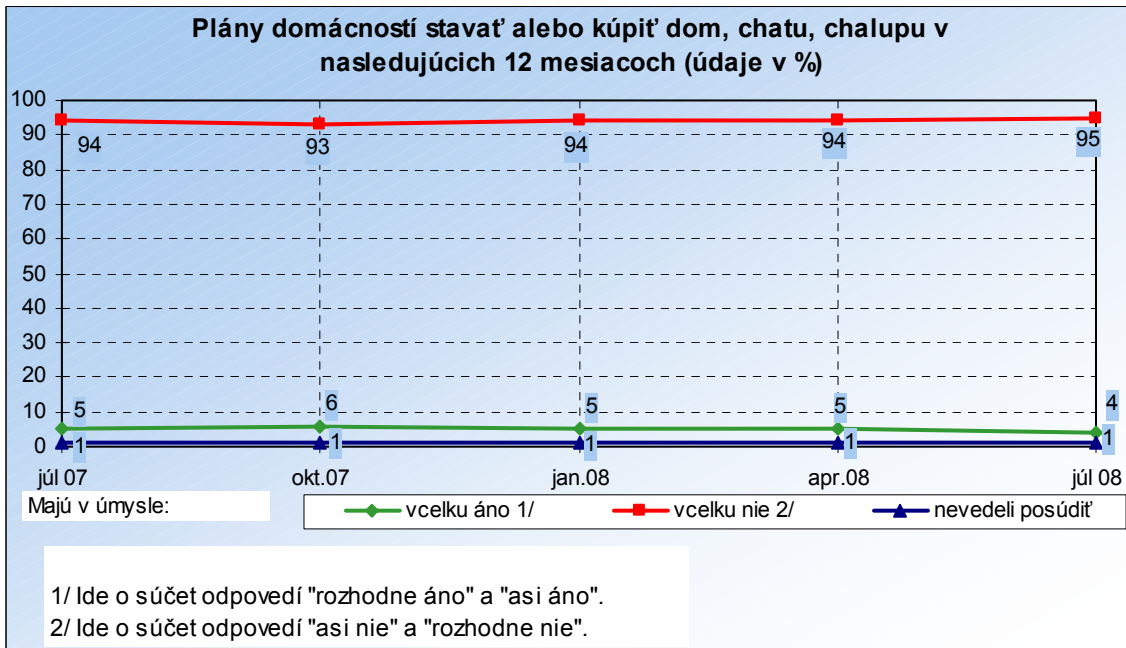
Graf č. 26

VI. 4. Plány na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy

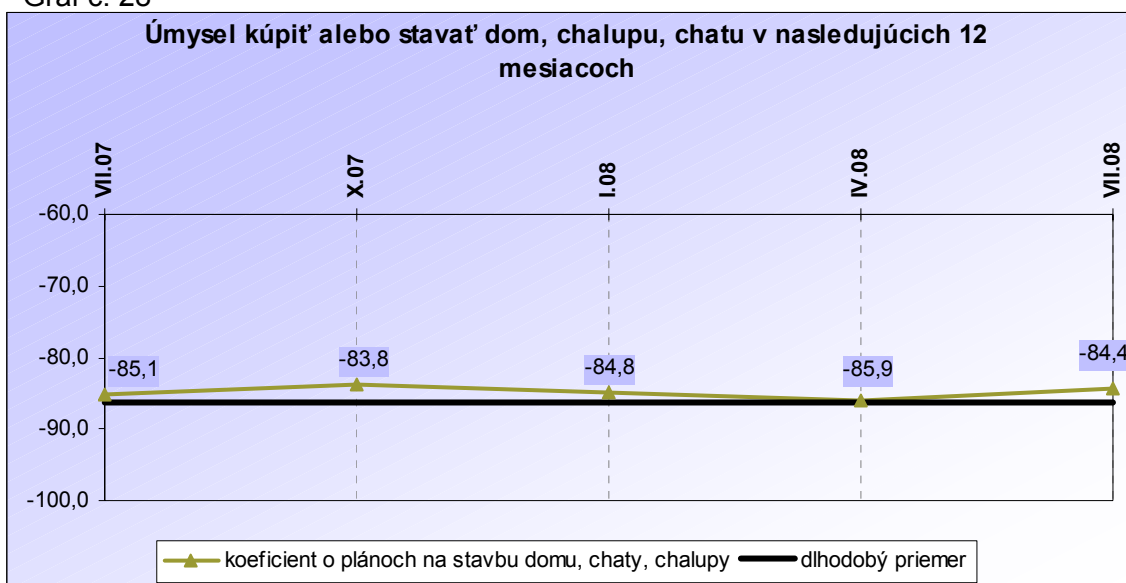
Investičný indikátor, pri ktorom sa prejavilo v porovnaní so situáciou pred štvrťrokom zlepšenie, mapoval plány respondentov na kúpu alebo stavbu domu, chaty, chalupy. Stavbu resp. kúpu týchto objektov zamýšľa o 1 percentuálny bod menej respondentov (4 %) ako v apríli 2008. Z týchto záujemcov 1 % uviedlo variant rozhodne áno a 3 % asi áno. Podiel odmietavých odpovedí sa naopak o 1 percentuálny bod zvýšil na 95 %.

Graf č. 27

Transformovaným výsledkom, ktorý charakterizoval veľké investície do domu, chaty, chalupy je -84,4. Spomenuté zistenie naznačuje vyšší nákupný potenciál (o 1,5 bodu) ako pred štvrťrokom. Približne na rovnakej úrovni sa pohyboval tento investičný záujem pred rokom (teraz zlepšenie o 0,7 bodu).

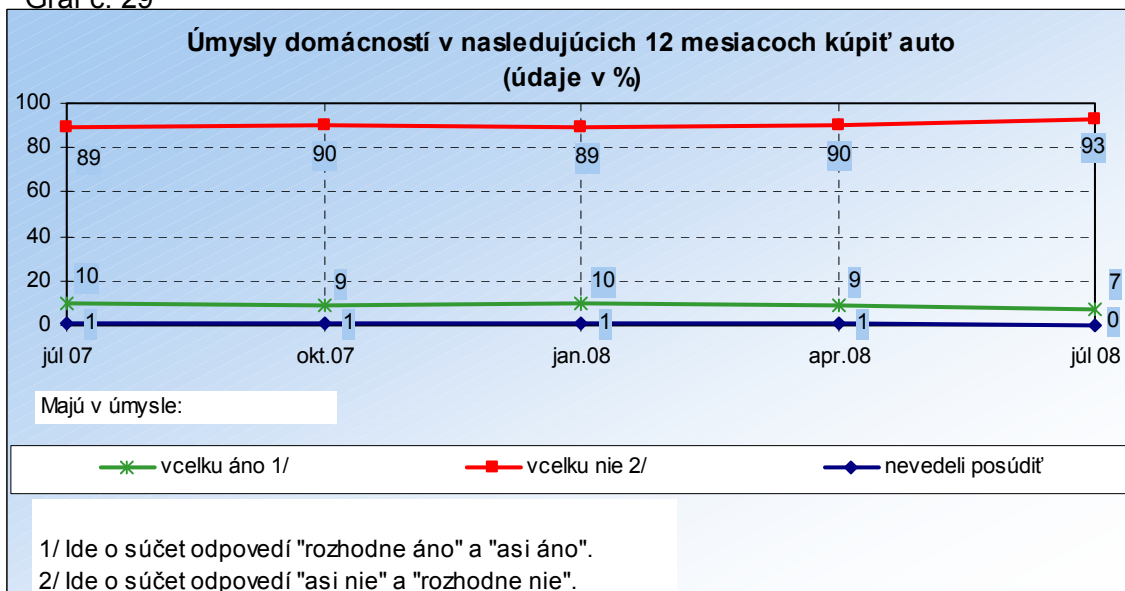
Graf č. 28

VI. 5. Úmysel kúpiť v blízkej budúcnosti auto

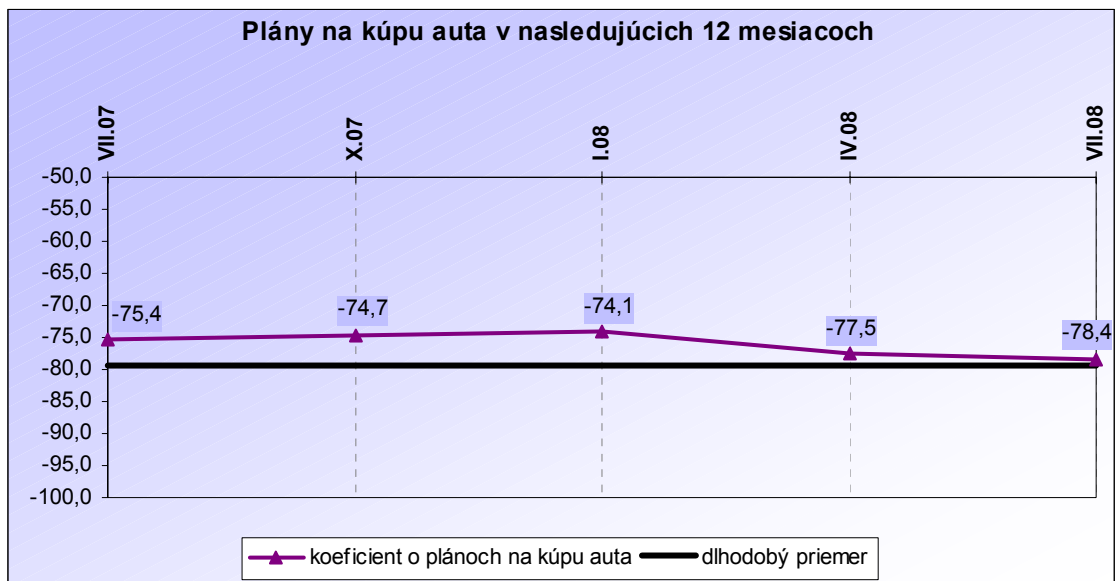
Bez zmien v indexovej podobe výsledku ostalo v porovnaní so situáciou pred štvrťrokom odhodlanie kúpiť si v nasledujúcich 12 mesiacoch auto. Tieto plány si chce splniť o dva percentuálne body menej respondentov ako v apríli 2008 (7 %, z toho 1 % uviedlo odpoveď rozhodne áno a 6 % asi áno). Opačné stanovisko zastáva 93 % opýtaných (o 3 percentuálne body viac ako pred tromi mesiacmi).

Graf č. 29

Júlový výsledok týkajúci sa investícií do osobného automobilu sa po prepočítaní zobrazil v čísle -78,4, čo predstavuje nižší nákupný potenciál ako pred tromi mesiacmi (o 0,9 bodu). Porovnanie s rovnakým obdobím minulého roka vykazuje takisto záporné znamienko a odchýlku 3 body.

Graf č. 30

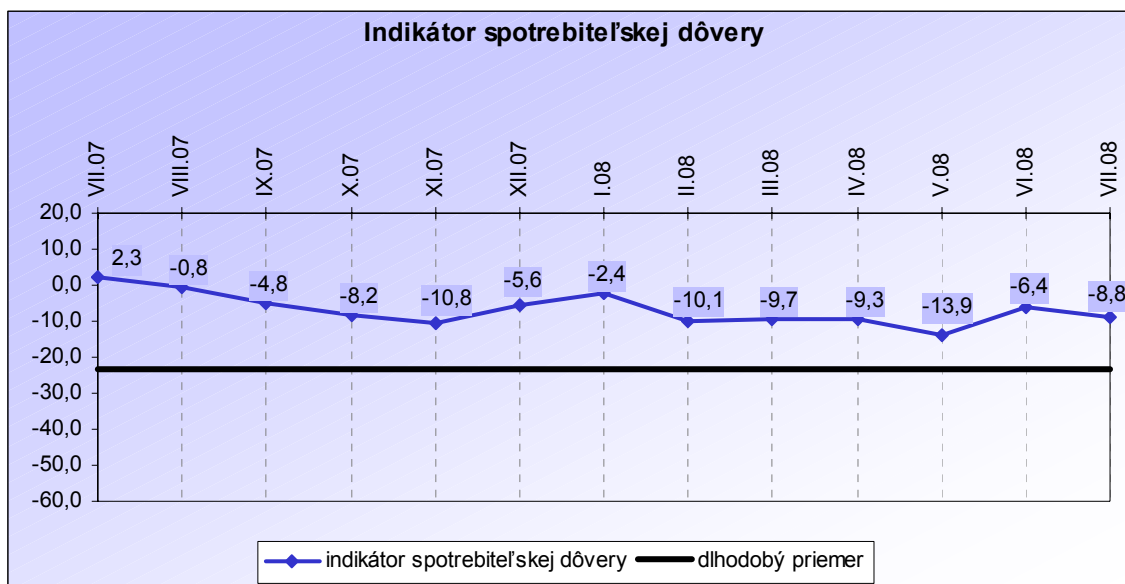

VII. Súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery

VII. 1. Vývoj v SR

Od septembra 2001 prešla Európska komisia na vyjadrenie celkových nálad obyvateľov v indikátore, ktorý sumarizuje štyri oblasti z pätnástich sledovaných: očakávania vývoja ekonomiky a nezamestnanosti v štáte, očakávania vývoja finančnej situácie a úspor v domácnosti (nezamestnanosť vstupuje do priemeru s opačným znamienkom). Hodnoty príslušného koeficienta sa pohybujú v intervale od mínus sto po plus sto. V hodnote -100 sú sústredené maximálne obavy, nedôvera a pesimizmus, hodnota $+100$ vyjadruje maximálnu spotrebiteľskú dôveru, spokojnosť, optimizmus.

Graf č. 31

V komparácii s minulým mesiacom sa spotrebiteľská atmosféra na Slovensku zhoršila. Júlový výsledok $-8,8$ bol o 2,4 bodu nepriaznivejší ako pred mesiacom. Najväčšiu zásluhu na negatívnom posune mal nárast pesimizmu pri predpokladanej ekonomickej situácii v krajine (o 4,6 bodu), ďalej pri očakávanej nezamestnanosti (o 4,5 bodu) a nakoniec pri perspektívach úspor v domácnostiach (o 2 body). Naopak očakávaná finančná situácia v domácnostiach pri indexovej podobe výsledku zaznamenala nárast optimizmu (o 1,4 bodu).

V porovnaní so situáciou pred štvrtrokom sa pesimizmus spotrebiteľov naopak o máličko znížil. Indikátor spotrebiteľskej dôvery ($-8,8$) oproti aprílu 2008 stúpol o 0,5 bodu najmä pod vplyvom poklesu obáv pri perspektívach úspor v domácnostiach (o 3,7 bodu). Pri ostatných troch zložkách došlo k nepatrnému zvýšeniu napätia: pri odhadovanej finančnej situácii v domácnostiach o 1,4 bodu, pri predpokladanom vývoji ekonomiky SR o 0,6 bodu a pri očakávanej nezamestnanosti o 0,3 bodu.

Oproti situácii pred rokom sa spotrebiteľská atmosféra zhoršila (celkovo o 11,1 bodu), smer zmeny podporili všetky štyri zložky, najviac očakávaný vývoj finančnej situácie v domácnostiach (o 18,5 bodu) a odhadovaný vývoj ekonomiky SR (o 17 bodov), menej predpokladaný vývoj nezamestnanosti (o 5,2 bodu) a najmenej perspektívy úspor domácností (o 3,7 bodu).

Po sezónnom očistení a zaokrúhlení je za júl 2008 pre indikátor spotrebiteľskej dôvery aktuálnou hodnota -11 .

VII. 2 Indexy spotrebiteľskej dôvery v členských štátoch EÚ

Spotrebiteľský barometer je súčasťou medzinárodného projektu prieskumov, a preto možno výsledky krajín participujúcich na projekte porovnať. Nasledujúca tabuľka uvádza hodnoty indikátora spotrebiteľskej dôvery krajín EÚ. Keďže medzinárodné výsledky sa uvádzajú v celočíselnom tvare, zistenia za Slovensko sú taktiež zaokrúhlené. V tabuľke sú uverejnené údaje po sezónnom očistení.

Tabuľka č. 1 Spotrebiteľská dôvera v členských krajinách Európskej únie

Indikátor spotrebiteľskej dôvery	dec. 2007	jan. 2008	feb. 2008	mar. 2008	apr. 2008	máj 2008	jún 2008	júl 2008
Belgicko	-3	-7	-5	-4	-8	-8	-11	-12
Bulharsko	-30	-29	-28	-30	-29	-30	-32	-31
Česká republika	-13	-11	-2	-1	-1	-6	-9	-8
Dánsko	+10	+4	+6	+7	+4	+4	0	-3
Nemecko	+2	-1	-3	-2	0	-4	-4	-7
Estónsko	-8	-13	-15	-14	-17	-19	-18	-22
Írsko	-22	-23	-22	-20	-24	:	:	:
Grécko	-29	-40	-34	-39	-39	-44	-45	-46
Španielsko	-19	-20	-21	-19	-25	-31	-38	-39
Francúzsko	-10	-15	-14	-15	-15	-18	-22	-24
Taliansko	-22	-22	-23	-25	-23	-20	-21	-27
Cyprus	-32	-29	-28	-29	-31	-31	-34	-31
Lotyšsko	-14	-18	-18	-18	-22	-23	-27	-25
Litva	-4	-5	-5	-7	-11	-15	-22	-24
Luxembursko	+4	+5	+6	+4	+6	+2	0	-4
Maďarsko	-45	-45	-45	-49	-52	-50	-44	-41
Malta	-9	-7	-5	-3	-10	-18	-19	-18
Holandsko	+8	+6	+4	+4	+2	+1	-1	-4
Rakúsko	+8	+4	+5	+4	+3	+2	-3	-5
Poľsko	-1	-3	-2	-2	0	-1	-6	-7
Portugalsko	-40	-42	-42	-43	-43	-48	-46	-48
Rumunsko	-13	-20	-20	-16	-14	-14	-14	-15
Slovinsko	-14	-22	-20	-15	-14	-21	-20	-20
<i>Slovensko</i>	-5	-4	-8	-9	-11	-14	-10	-11
Fínsko	+15	+14	+11	+14	+14	+12	+11	+9
Švédsko	+16	+13	+8	+11	+7	+7	+2	-1
Veľká Británia	-5	-7	-9	-10	-13	-15	-20	-26
Európska únia spolu*	-7	-10	-11	-11	-12	-14	-17	-20

: údaje za Írsko v čase poskytnutia informácií neboli k dispozícii

* ide o vážený priemer; váhami sú podiely členských štátov na konečnej spotrebe domácností EÚ

Z tabuľky vyplýva, že z 26 štátov, ktoré v júli 2008 poskytli údaje o náladách spotrebiteľov, prevládala podľa indikátora spotrebiteľskej dôvery v 25 členských štátoch Európskej únie nedôvera nad dôverou. Údaje sa pohybovali v rozmedzí 57 bodov (v intervale od -48 do +9). Kladné výsledky boli v júli 2008 namerané iba vo Fínsku a hodnota -48 charakterizovala spotrebiteľskú atmosféru v Portugalsku. V rebríčku 26 krajín usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) dosiahlo umiestnenie na 10. priečke. Medzi štáty s najhoršou spotrebiteľskou atmosférou patrili v júli 2008 okrem Portugalska (-48) i Grécko (-46),

Maďarsko (-41), Španielsko (-39), Bulharsko a Cyprus (v oboch prípadoch po -31). V Európskej únii ako celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zhoršila o tri body na -20. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) je o deväť bodov priaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu. Medzimesačne sa spotrebiteľská atmosféra zhoršila v 19, zlepšila v 6 a ostala rovnaká v 1 štáte EÚ. Najväčší medzimesačný pokles zaznamenal indikátor v Taliansku a Veľkej Británii (v oboch prípadoch po 6 bodov).

Zhrnutie

V júli 2008 bol súhrnný indikátor spotrebiteľskej dôvery poznačený nepriaznivým vývojom. Nedôvera občanov vyjadrená v tomto koeficiente sa celkovo zvýšila o 2,4 bodu na úroveň -8,8, najmä pod vplyvom nárastu obáv pri odhadovanom vývoji ekonomiky SR, predpokladanej nezamestnanosti a pri perspektívach úspor v domácnostiach. V medziročnom porovnaní bolo taktiež zaznamenané zhoršenie spotrebiteľskej atmosféry (o 11,1 bodu), pričom smer zmeny podporili všetky štyri zložky: najviac očakávaný vývoj finančnej situácie v domácnostiach a odhadovaný vývoj ekonomiky SR, menej predpokladaný vývoj nezamestnanosti a najmenej k zhoršeniu prispeli perspektívy úspor domácností. Voči situácii pred štvrťrokom sa pesimizmus občanov naopak o máličko znížil (o 0,5 bodu), najmä pod vplyvom poklesu obáv pri perspektívach úspor v domácnostiach. Pri ostatných troch zložkách sa napätie mierne zvýšilo.

Oproti júnu 2008 došlo k najvýraznejšiemu medzimesačnému zhoršeniu v oblasti makroukazovateľov (najviditeľnejšie ubudol optimizmus pri podmienkach pre veľké nákupy na Slovensku a naopak v pozitívnom smere sa najviac odlišoval indikátor mapujúci vývoj spotrebiteľských cien v nasledujúcich 12 mesiacoch). Pri porovnaní s júlom 2007 bol nepriaznivý vývoj zaznamenaný vo všetkých troch okruhoch, viac v okruhu makroukazovateľov (predovšetkým pri doterajšej a očakávanej inflácii), menej v oblasti hospodárenia domácností (najmä pri očakávanej finančnej situácii v domácnosti) a najmenej v investičnej oblasti (hlavne pri plánoch domácností na veľké nákupy). Komparácia so situáciou pred štvrťrokom vyznieva optimistickejšie predovšetkým v oblasti domáceho hospodárenia (očakávané úspory domácnosti).

V aktuálnom prieskume bolo sledovaných pätnásť ukazovateľov (indikátory mapujúce plány domácnosti na kúpu auta, stavbu domu, chaty, chalupy a plány na stavebné úpravy bývania sa skúmajú so štvrťročnou periodicitou, takže sa medzimesačne nedajú porovnať). Od júna 2008 došlo pri indexovej podobe výsledkov pri štyroch indikátoroch z dvanástich k zlepšeniu (minulý a predpokladaný vývoj spotrebiteľských cien, očakávaná finančná situácia v domácnostiach a podmienky sporenia na Slovensku). Zhoršenie bolo zaznamenané v piatich prípadoch (podmienky pre veľké nákupy na Slovensku, očakávaná hospodárska situácia v SR, predpokladaná nezamestnanosť, plány domácností na nákup predmetov dlhodobej spotreby a perspektívy úspor domácností). Medzimesačná zmena nepresiahla päť bodov ani v jednom okruhu. Pri troch ukazovateľoch ostala hodnota indexového výsledku približne na úrovni predchádzajúceho obdobia (doterajšia finančná situácia rodín, bilancia príjmov a výdavkov v domácnostiach a doterajšia ekonomická situácia na Slovensku).

Porovnanie so stavom pred štvrťrokom vykazovalo priaznivý výsledok pri šiestich indikátoroch (perspektívy úspor domácností, bilancia príjmov a výdavkov domácností, podmienky sporenia v krajine, stavba domu, chaty, chalupy, doterajší vývoj ekonomiky SR a očakávaná inflácia). Nepriaznivo sa oproti situácii pred tromi mesiacmi vyvíjalo päť indexov: podmienky pre veľké nákupy na Slovensku, doterajšia inflácia, plány na stavebné úpravy bývania, plány domácnosti na veľké nákupy a očakávaná finančná situácia v domácnostiach. Ani v jednom okruhu medzimesačná zmena nepresiahla päť bodov. Štyri koeficienty sa od apríla 2008 príliš nezmenili (zmena bola menšia ako jeden bod): očakávaná

nezamestnanosť, predpokladaná hospodárska situácia v SR, doterajšia finančná situácia v domácnostiach a plány na kúpu auta.

V komparácii s rovnakým obdobím minulého roka sa zhoršilo jedenásť indikátorov (najviditeľnejšie očakávaná inflácia pri ktorej medziročná zmena presiahla 30 bodov). Iba ukazovateľ mapujúci podmienky pre veľké nákupy na Slovensku sa medziročne zlepšil (zmena tu však nepresiahla ani 5 bodov). Tri indikátory sa takmer nezmenili (ich zmena bola menšia ako jeden bod): plány na stavbu domu, chaty, chalupy, bilancia príjmov a výdavkov v domácnosti a podmienky sporenia v krajine.

Podľa poskytnutých údajov z 26 krajín, v rebríčku štátov usporiadaných podľa klesajúceho indexu spotrebiteľskej dôvery Slovensko (po sezónnom očistení a zaokrúhlení -11) dosiahlo umiestnenie na 10. priečke. V Európskej únii ako celku sa od minulého mesiaca spotrebiteľská atmosféra zhoršila o tri body na -20. Porovnanie naznačuje, že hodnota súhrnného koeficientu zistená na Slovensku je o deväť bodov priaznivejšia ako priemer za celú Európsku úniu (-20).

Stručný prehľad výsledkov:

Zisťovanie „Spotrebiteľský barometer“, ktoré sa uskutočnilo v júli 2008, mapovalo mienku občanov o hospodárskej situácii na Slovensku, zaoberalo sa sebareflexiou finančných pomerov domácností a priblížilo investičné zámery obyvateľstva. V prieskume sa dospelo k nasledujúcim zisteniam:

- **Pri posudzovaní doterajšieho vývoja hospodárskej situácie na Slovensku** sa 27 % respondentov vyjadrilo, že hospodárska situácia sa za posledných 12 mesiacov zhoršila, viac opýtaných (34 %) však zastávalo opačný názor (hospodárska situácia sa zlepšila). Stabilizovaný stav konštatovalo rovnako 34 % respondentov. Oproti zisťovaniu v júli 2007, kedy o zlepšení hovorilo 41 % respondentov, klesol počet kladných hodnotení o 7 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanom vývoji ekonomiky Slovenska** viac ako tretina respondentov (34 %) deklarovala, že hospodárska situácia na Slovensku sa v nasledujúcich 12 mesiacoch zhorší a rovnaký podiel oslovených predpokladal nezmenený stav. Jedna štvrtina odpovedajúcich (25 %) tvrdila, že hospodárska situácia sa na Slovensku v ďalšom období zlepší. Pred rokom si optimistickú odpoveď zvolilo 36 % respondentov (o 11 percentuálnych bodov vyšší počet ako teraz).

- **Pri doterajšej inflácii** 19 % respondentov tvrdilo, že ceny sa výrazne zvýšili. Podiel stúpcov tvrdenia - ceny sa stredne zvýšili bol na úrovni 35 % a zastúpenie odpovede – ceny sa trochu zvýšili ostalo rovnaké ako pred mesiacom (38 %). Stanovisko o výraznom zvýšení cien sa za rok zvýšilo o 14 percentuálnych bodov (z 5 % na aktuálnych 19 %).

- **Pri odhadovanom vývoji inflácie** najradikálnejší variant (ceny sa budú zvyšovať rýchlejšie ako doteraz) ostal naďalej najpočetnejšou odpoveďou na úrovni 41 %. Odpoveď o zvyšovaní cien rovnakým tempom deklarovalo 39 % opýtaných. Miernejší variant (ceny sa budú zvyšovať pomalšie ako doteraz) zastávalo 9 % respondentov. Stabilitu cien (ceny zostanú rovnaké ako doteraz) ako svoju odpoveď preferovalo 7 % oslovených. Komparácia očakávaní budúceho vývoja spotrebiteľských cien so situáciou pred rokom vyznieva nepriaznivo. Podiel najpesimistickejšej predpovede o zvýšení cien rýchlejším tempom ako doteraz stúpol o 25 percentuálnych bodov.

- **Pri odhadovanej nezamestnanosti** zvýšenie miery očakáva 16 % respondentov. Podiel optimistických predpovedí bol na úrovni 35 % a stále vysoko prevyšuje početnosť odpovedí na svojom protipóle. Stabilizovaný stav konštatovali viac ako dve pätiny opýtaných

(42 %). Otázka o vývoji nezamestnanosti zaznamenala za rok obrat k horšiemu, podiel optimistických predikcií klesol zo 43 % na 35 % (o 8 percentuálnych bodov).

- **Pri posudzovaní doterajšieho vývoja finančnej situácie v domácnosti** 24 % odpovedajúcich tvrdilo, že finančná situácia ich domácnosti sa vcelku zlepšila a opačný názor uvádzalo 30 % respondentov. Stav bez zmeny signalizovalo 45 % oslovených. V porovnaní s júlom 2007 negatívne hodnotenie finančných pomerov vo svojej domácnosti vtedy poskytlo o 7 percentuálnych bodov menej respondentov (23 %).

- **Pri predpokladanej finančnej situácii v domácnostiach** 36 % respondentov očakáva zhoršenie svojich peňažných pomerov v nasledujúcich 12 mesiacoch. Optimistické vízie sa dostali na úroveň 16 %. Zachovanie existujúceho stavu predikovalo najviac opýtaných (44 %). Pred rokom sa pesimisticky vyjadrovalo 16 % oslovených osôb, čo je o 20 percentuálnych bodov menej ako v júli 2008.

- **Pri analýze bilancie príjmov a výdavkov domácností** bolo zaznamenaných 45 % rodín, ktoré sporia a debetných domácností bolo 17 %. Vyrovnané hospodárilu 37 % spoločne hospodáriacich jednotiek. V medziročnom porovnaní nedošlo v odpovediach k výrazným rozdielom.

- **Podmienky pre usparenie časti príjmov v nasledujúcich 12 mesiacoch** kladne hodnotilo 23 % respondentov. Negatívne stanovisko (teraz nie je vhodný čas na sporenie) prezentovalo 68 % oslovených. Zistenia v júli pred rokom boli podobné ako teraz.

- **Pri perspektívach úspor v domácnosti** sa na úrovni minulého mesiaca stabilizoval podiel rodín, ktoré očakávajú, že v nasledujúcom roku sa im podarí usporiť časť príjmov (na 34 %). S úsporami v najbližšom roku neráta 64 % oslovených. V porovnaní so situáciou v júli 2007 došlo v odpovediach respondentov iba k miernym posunom.

- **Podmienky pre veľké nákupy na Slovensku** priaznivo (je správny čas) ohodnotilo 26 % oslovených. Najviac respondentov sa vyjadrilo, že nie je ani správny ani nesprávny čas na veľké nákupy (44 %). Frekvencia negatívnych posudkov (nie je správny čas) bola na úrovni 20 %. Situácia v júli 2007 bola nepriaznivejšia, pozitívnych odpovedí bolo vtedy o 4 percentuálne body menej.

- **Pri plánoch domácností na veľké nákupy** podiel domácností, ktoré plánujú minúť viac finančných prostriedkov ako v rovnakom období minulého roka bol 16 %. Viac ako tretina rodín (36 %) chce na nákup predmetov dlhodobej spotreby minúť menej. Neutrálny postoj zaujalo 43 % respondentov. Výsledky z aktuálneho prieskumu sú podobné zisteniam spred roka.

- **K plánom na stavebné úpravy bývania** sa odhodláva 23 % respondentov, z nich 6 % uviedlo vyjadrenie rozhodne áno a 17 % asi áno. Početnosť nepriaznivého tvrdenia (neočakávajú zvýšenie výdavkov) je príznačná pre 75 % domácností. V júli 2008 je početnosť odpovedí podobná ako bola pred rokom.

- **Postaviť či kúpiť si v nasledujúcom roku dom, chatu, chalupu** zamýšľajú 4 % respondentov, z týchto záujemcov 1 % uviedlo variant rozhodne áno a 3 % asi áno. Podiel odmietavých odpovedí bol na úrovni 95 %. Zistenia v júli pred rokom boli podobné ako teraz.

- **Kúpiť si v nasledujúcich 12 mesiacoch auto** zamýšľala 7 % respondentov, z toho 1 % uviedlo odpoveď rozhodne áno a 6 % asi áno. Opačné stanovisko zastáva 93 % opýtaných. V porovnaní so situáciou v júli 2007 nedošlo v odpovediach respondentov k významným posunom.

	Porovnanie			Indikátory	Terenná fáza výskumu (zber údajov)												
	s JÚN. 2008	s APR. 2008	s JÚL. 2007		VII.07	VIII.07	IX.07	X.07	XI.07	XII.07	I.08	II.08	III.08	IV.08	V.08	VI.08	VII.08
1	≡	≡	↓↓	Doterajšia finančná situácia v domácnosti	3,6	-0,5	-0,8	-5,7	-7,2	-2,2	0,1	-5,1	-4,9	-5,8	-6,1	-5,4	-5,2
2	↑	↓	↓↓↓↓↓	Očakávaná finančná situácia v domácnosti	5,5	-1,0	-3,5	-6,2	-10,5	-5,4	-6,3	-10,7	-11,1	-11,6	-18,6	-14,4	-13
3	≡	↑	↓↓↓↓↓	Doterajšia hospodárska situácia v SR	14,3	6,4	2,6	-0,3	-7,5	-1,1	4,3	-3,2	2,0	2,2	-2,2	3,3	3,3
4	↓	≡	↓↓↓↓↓	Očakávaná hospodárska situácia v SR	9,3	3,9	0,6	-5,7	-9,3	-7,0	-3,6	-13,8	-8,5	-7,1	-15,5	-3,1	-7,7
5	↑	↓	↓↓↓↓↓	Doterajšia inflácia	4,8	8,3	12,6	19,0	29,7	32,4	27,7	30,4	31,6	30,9	33,6	35,6	33,7
6	↑	↑	↓↓↓↓↓	Očakávaná inflácia	27,1	36,4	48,6	53,9	59,6	55,2	57,1	59,4	57,6	58,3	63,7	59,9	57,2
7	↓	≡	↓↓	Očakávaná nezamestnanosť	-15,5	-13,4	-6,3	-6,0	-5,1	-12,5	-14,0	-8,9	-5,9	-10,0	-7,6	-14,8	-10,3
8	↓	↓	↑	Podmienky pre veľké nákupy v SR	5,4	5,2	-3,0	2,5	1,0	-1,5	8,6	7,9	8,2	9,3	10,9	11,1	6,4
9	↓	↓	↓	Plány domácností na veľké nákupy	-13,9	-18,4	-17,3	-14,3	-16,2	-15,2	-14,1	-20,9	-16,4	-16,7	-18,8	-16,6	-18,8
10	↑	↑	≡	Podmienky sporenia v SR	-33,9	-37,5	-38,1	-38,1	-38,4	-35,5	-33,9	-38,1	-35,7	-36,8	-36,8	-35,3	-34
11	↓	↑	↓	Očakávané úspory domácností	-21,0	-19,5	-22,5	-26,7	-28,5	-22,4	-13,6	-24,9	-25,1	-28,4	-29,1	-22,7	-24,7
12	≡	↑	≡	Bilancia príjmov a výdavkov domácností	11,2	11,7	11,1	8,2	7,9	10,3	15,3	12,4	9,7	8,6	9,3	11,3	11,5
13	X	≡	↓	Kúpa auta	-75,4	-76,8	-75,6	-74,7	-79,4	-76,2	-74,1	X	X	-77,5	X	X	-78,4
14	X	↑	≡	Stavba domu, chaty, chalupy	-85,1	-85,7	-85,6	-83,8	-87,8	-83,5	-84,8	X	X	-85,9	X	X	-84,4
15	X	↓	↓	Stavebné úpravy bývania	-47,5	-48,8	-48,9	-46,9	-52,6	-49,0	-45,7	X	X	-46,9	X	X	-49,2
	↓	≡	↓↓↓↓	index spotrebiteľskej dôvery	2,3	-0,8	-4,8	-8,2	-10,8	-5,6	-2,4	-10,1	-9,7	-9,3	-13,9	-6,4	-8,8

Vysvetlivky:

≡	rovnaký výsledok resp. rozdiel menší ako 1 bod
↑	nepatrné zlepšenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↓	nepatrné zhoršenie (rozdiel 1-4,9 bodu)
↑↑	mierne zlepšenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↓↓	mierne zhoršenie (rozdiel 5-9,9 bodu)
↑↑↑	výraznejšie zlepšenie (rozdiel 10 bodov a viac)
↓↓↓	výraznejšie zhoršenie (rozdiel 10 bodov a viac)
●	historicky najpriaznivejšia hodnota
X	v uvádzanom období sa údaje za dané ukazovatele nezisťovali

Rekapitulácia	Počet indikátorov
medzimesačné zlepšenie	4
medzimesačne bez zmien	3
medzimesačné zhoršenie	5
štvrtročné zlepšenie	6
štvrtročne bez zmien	4
štvrtročné zhoršenie	5
medziročné zlepšenie	1
medziročne bez zmien	3
medziročné zhoršenie	11